

Program rozvoje města Olešnice na období 2015–2020

REGIONÁLNÍ
ROZVOJOVÁ
AGENTURA
JIŽNÍ MORAVY

Zpracovatel:

Regionální rozvojová agentura jižní Moravy, z. s. p. o.

Mgr. Miroslav Legner

Mgr. Jan Kuchyňka

RNDr. Pavel Grégr, Ph.D.

Obsah

Úvod	5
Analytická část	6
Obecná charakteristika	6
Poloha obce	6
Správa obce	7
Historie obce	7
Vzhled obce, veřejná prostranství.....	8
Obyvatelstvo	9
Počet obyvatel.....	9
Věková struktura	11
Vzdělanost	13
Bytová výstavba.....	13
Společenský život	16
Spolky	17
Komunikace s občany a předávání informací.....	17
Atmosféra ve městě, sociální problémy, bezpečnost	17
Hospodářství a trh práce	19
Hospodářství.....	19
Trh práce.....	20
Dojíždka do práce	22
Technická infrastruktura	23
Vodovodní síť.....	23
Kanalizační síť a ČOV	23
Plynofikace, elektrifikace a ICT infrastruktura.....	24
Nakládání s odpady	24
Doprava	25
Dopravní infrastruktura	25
Dopravní obslužnost.....	27
Služby	29
Vzdělávání	29
Zdravotní služby	30

Sociální služby.....	31
Volnočasové aktivity.....	32
Služby pro návštěvníky	32
Životní prostředí	34
Fyzickogeografická charakteristika.....	34
Hydrologie a opatření protipovodňové prevence	35
Pozemkové úpravy	35
Ekologické zátěže a ostatní environmentální problémy	36
Hospodaření města.....	38
SWOT analýza	40
Návrhová část	41
Vize města Olešnice.....	41
Strategické cíle rozvoje města Olešnice	41
Strategický cíl 1: Bezpečnost	42
Strategický cíl 2: Zaměstnanost.....	42
Strategický cíl 3: Atraktivita.....	43
Implementace dokumentu	44
Akční plán na období 2015–2020	44
Management	44
Monitoring.....	44
Aktualizace dokumentu.....	44
Přílohy	46
Vyhodnocení dotazníkového šetření pro Program rozvoje města Olešnice na období 2015–2020.	46
Seznam tabulek.....	57
Seznam obrázků	57

Úvod

Program rozvoje města Olešnice je základním koncepčním rozvojovým dokumentem obce na období 2015–2020, který kopíruje programové období Evropské unie na léta 2014–2020. Je prvním rozvojovým dokumentem tohoto druhu na úrovni obce a vychází ze strategií rozvoje vyšších územních celků. Konkrétně navazuje především na Strategii rozvoje mikroregionu Olešnicko (2013, aktualizace 2015) a Integrovanou strategii rozvoje území MAS Boskovicko PLUS (2014). Informace a závěry v ní obsažené jsou v souladu se zpracovanou územně plánovací dokumentací z roku 2012.

Tento dokument byl pořízen za účelem identifikace klíčových objektivních rozvojových problémů obce a následného stanovení koordinovaného přístupu k plánování vhodných rozvojových aktivit v úzké vazbě na možné externí finanční zdroje. Do budoucna by se program rozvoje Olešnice měl stát důležitým podkladem při rozhodování orgánů obce o jejích rozvojových záležitostech.

Program rozvoje města byl zpracován expertní metodou, tzn. že se na jeho vypracování podílela odborná poradenská společnost, která spolupracovala v konkrétních otázkách s městskou samosprávou a úřednickým aparátem. Dokument se skládá ze 3 základních částí, analytické, návrhové a implementační.

V kapitolách analytické části jsou zkoumána jednotlivá témata, z nichž každé je v závěru stručně vyhodnoceno formou jednoduché tabulky prezentující klady a zápory (dané, potenciální). Ty se potom staly základem pro vypracování celkové SWOT analýzy.

Návrhová část formuluje obecnou vizi rozvoje města v budoucích letech, rozpracovává ji do konkrétnější podoby strategických cílů, které jsou naplňovány jasně definovanými opatřeními a aktivitami.

Implementace dokumentu bude zajištěna především realizací takových projektů a aktivit, které budou v souladu s nadefinovanými cíli programu rozvoje města. Za tímto účelem byl vytvořen projektový záznamník, resp. akční plán, který bude pravidelně aktualizován. Za tuto aktualizaci bude zodpovědná Rada města.

Výlučně pro potřeby tohoto dokumentu bylo též provedeno dotazníkové šetření, jehož respondenty se stali občané města Olešnice. Dotazník měl 17 otázek kombinovanou formou otevřených i uzavřených s jedno či více-výběrovými typy. Testovány byly segmenty komunikace s radnicí, subjektivní vnímání prostoru města, investiční priority a potenciál města a jeho vize. Šetření probíhalo v termínu 27. dubna až 4. května 2015 korespondenční metodou. Odevzdáno bylo 150 dotazníků, což reprezentuje 11% vzorek obyvatel starších 18 let.

Obecná charakteristika

Poloha obce

Obr. 1 Postavení města Olešnice v územním systému Jihomoravského kraje. (Zdroj: Statistická ročenka JMK, 2007)

Město Olešnice leží v nadmořské výšce 541 m n. m. při severozápadní hranici Jihomoravského kraje a spadá do správní působnosti ORP Boskovice. Od svého správního centra je vzdáleno asi 22 km, od krajské metropole Brna pak celých 50 km. Periferní poloha vyplývající z lokace na hranici 3 krajů (Jihomoravský, Pardubický a Vysočina) ovlivňuje řadu místních charakteristik, pozitivních i negativních a definuje městu jedinečné postavení v rámci Jihomoravského kraje. Jednotlivé charakteristiky budou v následujících tematických kapitolách blíže rozvedeny a osvětleny.

Rozloha katastrálního území Olešnice činí 1252 ha. Území je tvořeno pouze jedinou částí obce, kterou je město Olešnice (od roku 1994 jsou bývalé místní části Crhov, Louka a Ústup samostatné obce). Obec v územně-správním systému plní úlohu tzv. obce I. kategorie. Olešnice je též mikroregionálním centrem dobrovolného svazku obcí Olešnicko a členem místní akční skupiny MAS Boskovicko PLUS.

Správa obce

Samospráva obce je tvořena 15 členným zastupitelstvem města, 5 člennou radou města, 1 neuvolněným místostarostou a 1 uvolněným starostou. V souladu se zákonem 128/2000 Sb. (Zákon o obcích) městská samospráva vytvořila 2 kontrolní orgány – finanční a kontrolní výbor.

Úřednický aparát města je, vyjma funkcí starosty a místostarosty, tvořen funkcí tajemníka, 3 pracovníky hospodářsko-správního odboru (matrika, účetnictví, místní poplatky), 2 pracovníky stavebního odboru (výkon funkcí státní správy v rozsahu stavebního úřadu 1. stupně + samospráva) a funkcemi vodohospodáře, lesního hospodáře a strážníka městské policie.

Město Olešnice je zřizovatelem Základní školy a Mateřské školy Olešnice jako příspěvkové organizace a Městské knihovny Olešnice bez právní subjektivity.

Historie obce

Nejstarší písemné zmínky o Olešnici pocházejí již z 11. století a řadí se tedy k nejstarším místům osídlení v Jihomoravském kraji. Řadu let byl vývoj obce spojován s německým obyvatelstvem, které zde tradičně pěstovalo obiloviny a len, ze kterého se vyrábělo plátno. Pěstování obilovin a zemědělský charakter Olešnice přetrval až do současnosti. 19. století pak pro Olešnici znamenalo období hospodářského rozvoje. Zároveň však v této době došlo k několika ničivým požárům, které výrazně poznamenaly i morfologii města.

Obr. 2 Olešnice kolem roku 1915.
(Zdroj: www.olesnice.cz)

Specifický urbanistický ráz je daný stabilizovanou, jen mírně měněnou strukturou původních dvou samostatných částí dnešního jednotitého města Olešnice. Na západní straně severo-jížně protékajícího potoku Hodonínka leží nejstarší část zástavby pojmenovaná Moravská strana po původním názvu Moravská Olešnice. Dnes dominantní trojúhelníkové tržiště s přilehlou zástavbou vzniklo až později, založením novým německým obyvatelstvem – tedy tzv. Německá Olešnice. Roku 1759 však došlo ke spojení účetnictví obou obcí, v důsledku pak k vytvoření Olešnice ve velice podobné morfologii, jak se jeví dnes. Z Obr. 3 mapujícího změny posledních 80 let je zřetelná výše naznačená urbanistická stabilita a patrná tak pouze změna v systému obhospodařování extravilánu, která vyplývá z vlastnické struktury pozemků a kolektivistického systému hospodaření.

Obr. 3 Vývoj města Olešnice v porovnání ortofoto z let 1938, 1989 a 2014. (Zdroj: www.olesnice.cz, 2015)

Vzhled obce, veřejná prostranství

Pohled na tuto problematiku má spíše subjektivní podstatu. Městská samospráva schválila na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň na rok 2015 434 tis. Kč. V oblasti investic se počítá na období 2015–2020 s částkou 3-4 mil. Kč určenou na regeneraci a pasportizaci obecní zeleně.

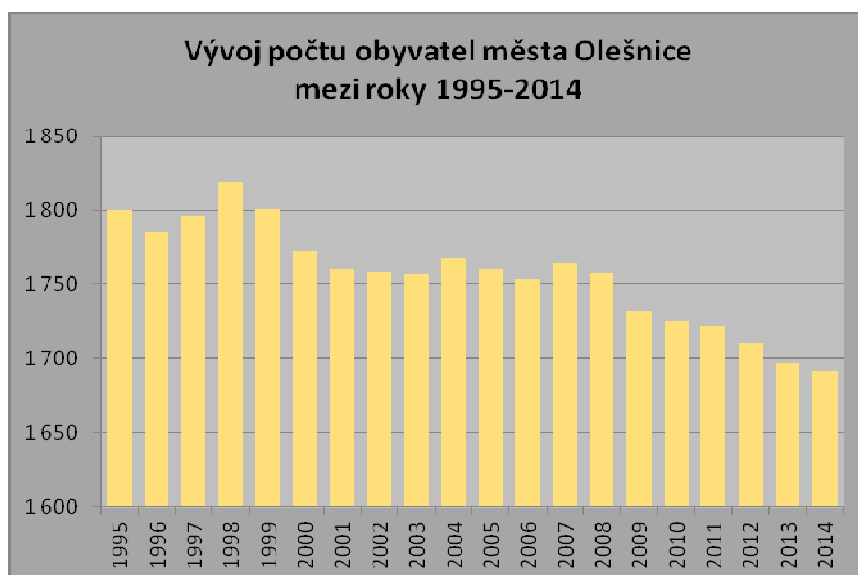
Dle uskutečněného dotazníkového šetření nejvíce poškozuje kvalitu veřejného prostranství vandalismus a psí exkrementy (blíže viz kapitola Společenský život), zmíněno bylo rovněž téma rostoucí automobilové dopravy spojené s nedostatkem parkovacích míst (viz kapitola Doprava). Někteří občané též postrádají veřejné sociální zařízení nebo větší množství ploch s bezbariérovým přístupem. Dle respondentů také v obci existují nevzhledné nebo zanedbané lokality. Jako nejméně atraktivní místo v obci je občané vnímána ulička u Hotelu Závřší následovaná potokem Hodonínkou, bistro na náměstí a objektem bývalého masokombinátu.

Obyvatelstvo

Údaje o vývoji obyvatelstva jsou pro plánování budoucího rozvoje města zásadní. Ze statistik jsou totiž patrné podstatné trendy, jejichž pokračování lze v blízké době očekávat či je možné na ně efektivně reagovat. V předloženém programu rozvoje města je počítáno s daty ilustrujícími vývoj počtu obyvatelstva (vždy k 31. 12. příslušného roku) posledních 20 let, bytové výstavby posledních 15 let, stáří obyvatelstva posledních 10 let a úrovně vzdělání, která je zjišťována pouze sčítáním lidu, domů a bytů, v letech 2001 a 2011.

Počet obyvatel

K 31. 12. 2014 žilo v Olešnici 1691 trvale bydlících obyvatel. V kategorii měst se tak řadí k nejmenším sídlům ČR, nicméně v území s výrazně venkovským a v širším měřítku i periferním charakterem však v rámci mikroregionu plní funkci střediskovou. Tato situace je v čase stabilní a dochází pouze k mírným obměnám regionálních struktur, což má přirozeně za následek i projevy ve strukturách demografických. Mezi aktuálně vlivnými trendy jmenujme především závislost na hierarchicky výše postavených centrech ekonomiky, zde hlavně Brno, a stárnutí populace.

Obr. 4 Vývoj počtu obyvatel města Olešnice mezi roky 1995 a 2014. (Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2015)

V Olešnici dochází k pravidelnému úbytku obyvatelstva a to již od první poloviny 90. let. V této době, konkrétně na přelomu let 1993 a 1994, došlo rovněž k největší skokové změně početnosti místní populace a to v souvislosti s desintegrací obcí Crhov, Louka a Ústup. Do 31. 12. 1993 totiž tyto obce tvořily jeden katastr města Olešnice jako jeho integrální části. Od 1. 1. 1994 se však osamostatnily a město tak kromě území a zastavěných a zemědělských ploch administrativně ztratilo i zhruba 330 obyvatel.

Zmíněný úbytek obyvatelstva měl však v průběhu dvacetiletého období rozdílný průběh, jak zobrazuje Obr. 4. Druhá polovina 90. let je charakteristická určitou rozkolísaností počtu obyvatel města, nicméně obecně lze za celé období hovořit o stagnaci. Ta nastává za mnohem stabilnějších hodnot i v dalším období, které po poklesu na přelomu tisíciletí začíná rokem 2001 a končí 2008. Od roku 2009 však dochází k pravidelnému a relativně konstantnímu meziročnímu úbytku počtu obyvatel až na současnou hodnotu 1691. Ta je shodou okolností přesně o 100 nižší, než hodnota před

20 lety, v roce 1994. Nejvyšší počet obyvatel v tomto období měla Olešnice v roce 1998 a to 1819. O výše popsaném průběhu změny počtu obyvatel svědčí i relativní hodnoty znázorněné v Tab. 1, které kvantifikují tuto změnu mezi roky 1994 a 2014 jako 5,6% pokles, zatímco pokles posledního desetiletí od roku 2004 je vyčíslen jako 4,4%. Relativní blízkost těchto hodnot svědčí o zrychleném tempu úbytku až právě v posledním období.

Tab. 1 Vývoj počtu obyvatel města Olešnice mezi roky 1994 a 2014.

rok	počet obyvatel	porovnání roku 2014 vůči ostatním rokům
2014	1 691	-
2013	1 697	-0,4 %
2012	1 711	-1,2 %
2011	1 722	-1,5 %
2010	1 726	-2,0 %
2009	1 732	-2,4 %
2004	1 768	-4,4 %
1999	1 801	-6,1 %
1994	1 791	-5,6 %

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2015

Na změnách počtu obyvatelstva mají výhradně vliv dva ukazatele. Jsou jimi přirozený přírůstek, jež je rozdílem počtu narozených a zemřelých, a saldo migrace, které se počítá jako rozdíl přistěhovaných a vystěhovaných. Vliv jednotlivých ukazatelů na celkový výsledek počtu obyvatel se v čase proměňuje, a proto i v případě Olešnice nelze hovořit o jednoznačné dlouhodobé dominanci jednoho nebo druhého.

Tab. 2 Vývoj přirozeného přírůstku města Olešnice mezi roky 1995 a 2014.

rok / období	počet obyvatel	narození	zemřelí	přirozený přírůstek
2014	1 691	15	19	-4
2013	1 697	17	19	-2
2012	1 711	13	17	-4
2011	1 722	15	23	-8
2010	1 726	28	17	11
2010-2014	-	88	95	-7
2005-2009	-	87	90	-3
2000-2004	-	78	79	-1
1995-1999	-	120	98	22

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2015

Saldo přirozeného přírůstku posledních 5 let je ovlivněno nadproporčně vysokým počtem narozených v roce 2010. Obecně však dochází k mírnému úbytku, který lze ilustrovat poměrem normálních hodnot 15 narozených a 20 zemřelých ročně. Srovnání s ostatními obdobími vývoje města nabízí Tab.

2. Z té například vyplývá, že pro období 2000–2009 je charakteristická stagnace přirozeného přírůstku, který je způsoben relativně konstantním počtem zemřelých (20), avšak zde i srovnatelným počtem narozených – průměrně o 5 vyšším, než v posledních 5 letech. Ještě výraznější rozdíl vychází ze srovnání s obdobím druhé poloviny 90. let, kde vysoká porodnost (např. v roce 1995 celkem 30 dětí) vedla i k vysokým přirozeným přírůstkům.

Hodnoty počtu přistěhovalých a vystěhovalých v Olešnici výrazně kolísají. Příchod obyvatel je závislý na dostupnosti bytového fondu či nových stavebních pozemků v přirozené synergii s atraktivitou města. Počty vystěhovalých zase reagují na aktuální situaci především místního trhu práce v kontrastu s konkurenčními podmínkami obcí, kam potenciálně směřují. Výsledky roku 2014 uvádějí tento poměr jako vyrovnaný, ač za relativně vysokých hodnot. V minulých letech však většinou docházelo k pravidelnému úbytku stěhováním, který měl při srovnání pětiletých období navíc prohlubující se tendenci. Absolutní hodnoty, pro účely tohoto dokumentu zaznamenané od roku 1995, vypovídají o konstantních počtech vystěhovalých napříč celým 20letým obdobím. Z toho vyplývá, že výsledné úbytky jsou způsobeny snižujícím se počtem nově přichozích obyvatel, ve statistice tedy přistěhovalých, který naopak mezi jednotlivými pětiletkami vykázal plynulý pokles. Z toho lze dovozovat jistou ztrátu migrační atraktivity. Tento závěr může být v kontrastu s výsledky dotazníkového šetření, ve kterém obyvatelé vyjadřují potřebu vymezení a technického zajištění nových stavebních pozemků.

Tab. 3 Vývoj migračního salda města Olešnice mezi roky 1995 a 2014.

rok / období	počet obyvatel	přistěhovalí	vystěhovalí	saldo migrace
2014	1 691	42	44	-2
2013	1 697	17	29	-12
2012	1 711	14	31	-17
2011	1 722	35	31	4
2010	1 726	14	21	-7
2010-2014	-	122	156	-34
2005-2009	-	137	170	-33
2000-2004	-	140	157	-17
1995-1999	-	151	163	-12

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2015

Věková struktura

Vývoj naznačený v odstavcích o přirozeném přírůstku a migračním saldu se odráží rovněž v charakteristikách popisujících stav věkové struktury obyvatelstva města Olešnice. V té je totiž zřejmý vliv snižující se porodnosti a prodlužujícího se věku dožití starších občanů. Poměr přistěhovalých a vystěhovalých zase věkovou strukturu ovlivňuje předpokladem vyšší migrační aktivity právě mladých rodin s dětmi, anebo mladých obyvatel s vysokým natalitním potenciálem. Oba lokální faktory navíc doplňují, ba možná určují, dlouhodobé vlivy věkové pyramidy a její setrvačnosti spolu s globálním trendem západní společnosti – stárnutím populace.

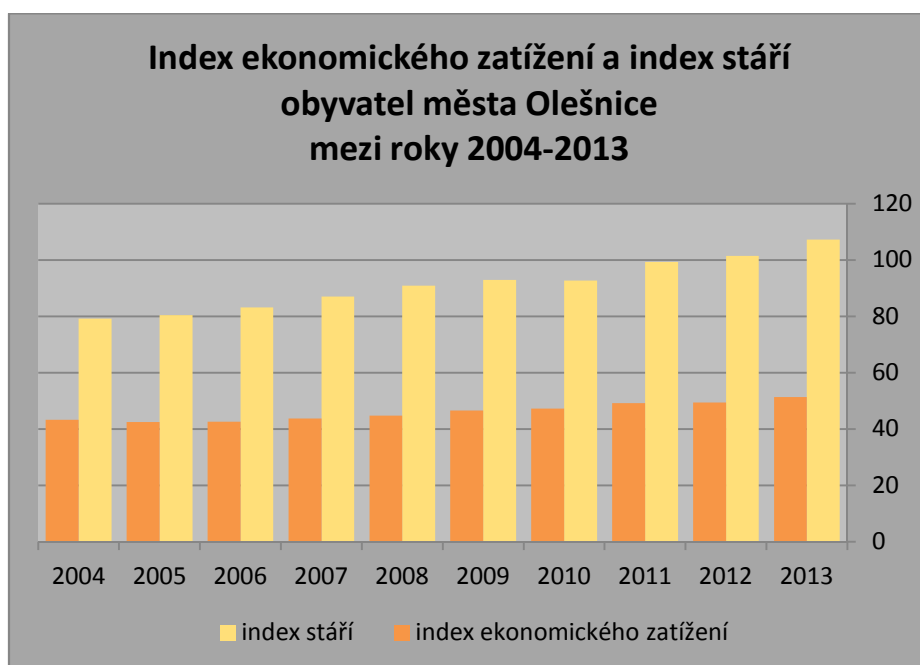
Při zpracování předloženého programu rozvoje města byly údaje o věkové struktuře obyvatelstva dostupné pouze k 31. 12. 2013. Počítáno je se třemi základními věkovými kategoriemi –

předproduktivní (0-14 let), produktivní (15-64 let), poproduktivní (65 let a více). Ukazatele byly použity dva – index stáří vysvětlující poměr mezi předproduktivní a poproduktivní složkou populace (100 = vyvážený, 110 = o 10 % více poproduktivních, než předproduktivních) a index ekonomického zatížení informující o poměru produktivních vůči neproduktivním (před- a po-), kde hodnota více než 50 znamená existenci méně než 2 věkově produktivních na 1 neproduktivního.

Tab. 4 Vývoj věkové struktury obyvatelstva města Olešnice mezi roky 2004 a 2013.

rok	počet obyvatel	0-14	15-64	65+	index stáří (65+ / 0-14)	index ekon. zatížení (0-14 + 65+ / 15-64)
2013	1 697	278	1 121	298	107,2	51,4
2012	1 711	281	1 145	285	101,4	49,4
2011	1 722	285	1 154	283	99,3	49,2
2010	1 726	289	1 179	268	92,7	47,2
2009	1 732	285	1 182	265	93,0	46,5
2008	1 758	285	1 214	259	90,9	44,8
2007	1 756	286	1 222	249	87,0	43,7
2006	1 754	286	1 230	238	83,2	42,6
2005	1 760	291	1 235	234	80,4	42,5
2004	1 768	298	1 234	236	79,2	43,3

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2015

Obr. 5 Vývoj indexu stáří a ekonomického zatížení obyvatelstva města Olešnice mezi roky 2004 a 2013. (Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2015)

Obyvatelstvo Olešnice následuje trend ostatních obcí České republiky i celé západní Evropy, tedy stárne. Přesto, že je tento trend zřejmý, aktuální stav dosud není nijak dramatický. Hodnotou rovnováhy je totiž 100 indexu stárí, kdy je stejné množství příslušníků předproduktivní i poproduktivní složky populace. Nicméně v Olešnici byla v roce 2013 tato hodnota rovna 107, když index 100 byl překročen v průběhu roku 2012 (viz Obr. 5). V Tab. 4 je názorně vidět směřování hodnot od roku 2004 k aktuálním údajům – předproduktivní složka klesá, produktivní složka klesá, poproduktivní složka roste. Klesající zastoupení věkové kategorie 15-64 let vyplývá i z výsledků indexu ekonomického zatížení. Jeho rostoucí hodnoty poukazují na situaci, kdy produktivní složka ubývá rychleji, než součet zbylých dvou – neboli roste ekonomické zatížení produktivní, potenciálně vydělávající části populace. Pro zvrácení tohoto, ač dnes normálního trendu by bylo třeba posílit přistěhovalectví mladých rodin, nebo alespoň zamezit jejich odchodu, a tím posílit porodnost. Pro starší obyvatele není migrace atraktivní a jsou tedy v místě a čase velice stabilní a málo ovlivnitelnou věkovou kategorií.

Vzdělanost

Spíše kvalitativní vlastností struktury obyvatelstva je její úroveň vzdělanosti. Postupem času je kladen důraz na její zvyšování a bývá od ní například odvozen potenciál zaměstnanosti či místní podnikatelské podmínky. Vzdělanost je zjišťována každých 10 let prostřednictvím celorepublikového sčítání lidu, domů a bytů a to u populace starší 14 let. Olešnice vyhovuje obecnému směřování k vzdělanější společnosti, když během 10 let klesl podíl obyvatel se základním vzděláním a vyučených a naopak stoupl počet středoškolsky vzdělaných s maturitou a hlavně vysokoškolsky vzdělaných. U vysokoškoláků se dokonce jednalo o téměř 60% navýšení. Jejich aktuální podíl činí 9,6 %, což je pouze o 1 % méně, než je průměr České republiky. Pro souhrnné srovnání je užít ukazatel indexu vzdělanosti, který váží/násobí podíly jednotlivých vzdělanostních kategorií hodnotou 1 až 4 (ZŠ = 1, VŠ = 4). I z tohoto empirického posouzení vzdělanosti vyplývá, že společnost v Olešnici prodělala za posledních 10 let významný rozvoj.

Tab. 5 Vzdělanost obyvatelstva města Olešnice v letech 2001 a 2011.

rok	počet obyvatel starších 14 let	ZŠ a bez vzdělání	střední, vyučen	SŠ s maturitou	VŠ	index vzdělanosti
2011	1 435	282	601	387	138	2,23
2001	1 456	326	691	352	81	2,13

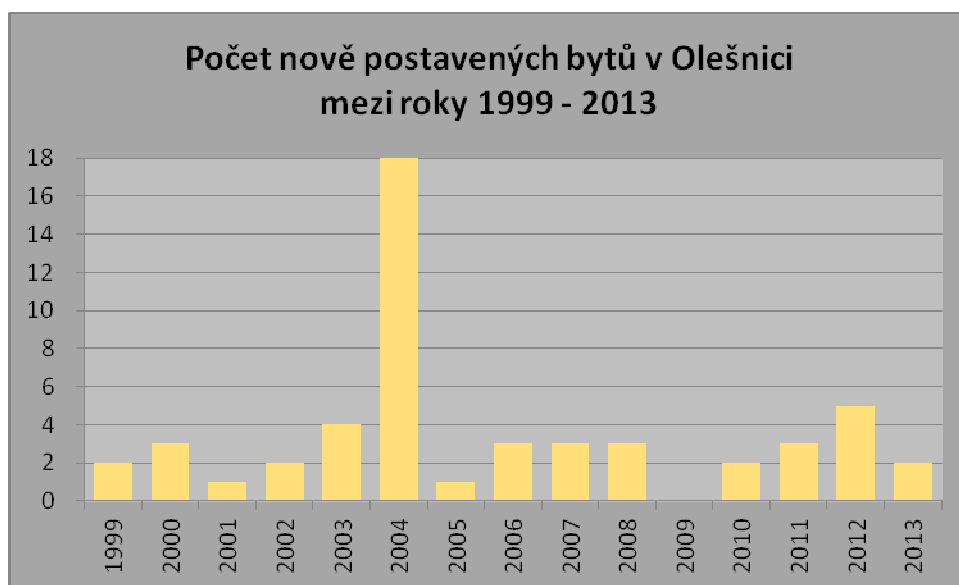
Zdroj: ČSÚ – SLDB 2001 a 2011, vlastní zpracování, 2015

Bytová výstavba

Bytová výstavba, ať už v rodinných či bytových domech, je jednou z komplexních charakteristik města a jeho obyvatelstva. V zájmu o jejich výstavbu jednak odráží množství zájemců z řad především mladých rodin, tedy jak porodnost, tak počet přistěhovačů, ale i ekonomickou situaci obyvatel města a regionu, kteří mají prostředky na financování stavby. Sekundárně rovněž hodnotí připravenost města na rozšiřování infrastruktury bydlení, tedy nabídku a přípravu stavebních pozemků, i infrastruktury služeb související s možným nárůstem počtu obyvatel. Z pohledu strategie lze navíc bytovou výstavbu hodnotit jako výraz dlouhodobého očekávání pozitivního rozvoje města.

Dle sčítání lidu, domů a bytů provedeného v roce 2011 se ve městě nachází 514 domů. 97 % domů je domů rodinných, které doplňuje 17 staveb domů bytových. 40 domů je neobydlených, což je 8 % všech. V roce 2011 žilo v Olešnici 1722 obyvatel, tedy průměrně 3,7 obyvatele v jednom obydleném domě. Mezi obydlenými domy jich je 63 starších 95 let (rok výstavby 1919 a méně) a z dalších 50 let (1920-1970) se jich ve městě dochovalo 152. Domů původem z desetiletí 1971-1980 je v Olešnici 95, z let 1981-1990 79 domů, z 1991-2000 40 domů a stejně tak 40 z posledního zaznamenaného desetiletí 2001-2011. Rezidenční výstavba po roce 1990 tak ve městě představuje pouze 17 % všech obydlených domů.

Za 15 let, od roku 1999 do 2013, se v Olešnici postavilo 52 bytů, což znamená průměrnou roční výstavbu 3,5 bytu za rok. Střední roční hodnota se přitom pohybuje zhruba mezi 2 až 3 byty ročně, protože celkový průměr zkresluje hodnota z roku 2004, kdy se postavilo 18 bytů díky otevření nového bytového domu. To je zřejmé i z aktuálních výsledků posledních 5 zaznamenaných let (2009-2013), kdy průměrná výstavba dosahuje 2,4 bytů za rok. Jelikož se stejných 5 let považuje za období hospodářské krize spojené s poklesem nové výstavby budov, je udržení aktivních hodnot (2010-2013 v pořadí 2, 3, 5, 2 byty) pozitivní skutečností.

Obr. 6 Bytová výstavba v Olešnici mezi roky 1999–2013. (Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2015)

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že je téma nové bytové výstavby ve městě rezonující. V otázce pátrající po hlavních budoucích investičních cílech se příprava stavebních pozemků pro rezidenční výstavbu umístila na 5. místě, když ji respondenti označili v 7 % případů. Ekvivalentní problém nedostupnosti pozemků, především v souvislosti s potřebami mladých rodin, byl rovněž několikrát zmíněn v odpovědi na další otázku dotazníku – „Co je dle Vašeho názoru největším problémem města?“, a to až u 9 % respondentů. Pokud opravdu dojde k uskutečnění výše deklarovaného zájmu, je intenzita bytové výstavby v Olešnici nejen možné udržet, ale pravděpodobně i zvýšit. Přetrvávající bariérou je však neúspěšná snaha města o vytvoření právě takových poptávaných pozemků. Ač s nimi územní plán počítá, jsou v majetku města a městský úřad by je rád zájemcům poskytl, zůstává zde problém dopravní dostupnosti této lokality. Dosud totiž nedošlo ke kompromisu všech zainteresovaných aktérů, který by zajistil napojení nové zástavby na stávající síť místních komunikací.

KLADY	ZÁPORY
Dlouhodobě relativně stabilní počet obyvatel	Úbytek obyvatel posledních 5 let
Stabilní hodnoty porodnosti a úmrtnosti pro předvídatelnost vývoje a potřeby plánování	Přebytek zemřelých nad narozenými
V rámci regionu nízká převaha starších nad mladými	Snižující se počty přistěhovaných
Vyrovnané hodnoty indexu ekonomického zatížení	Pokračující trend demografického stárnutí
Pokračující růst vzdělanosti, zvláště VŠ	Republikově podprůměrné hodnoty vzdělanosti
Stabilní bytová výstavba a potenciál jejího růstu deklarovaný dotazníkovým šetřením	Nízké hodnoty nové bytové výstavby – nedostupné stavební pozemky

Společenský život

Olešnice každoročně prostřednictvím Olešnického zpravodaje zveřejňuje kulturní a společenský program na daný rok. Výčet akcí se zaměřením na různorodé cílové skupiny je bohatý, představuje dostatečně kvalitní produktový mix a je zárukou aktivního dění a života v sídle. Z proběhnuvšího dotazníkového šetření z roku 2012/2013 realizovaného Jihomoravským krajem vyplynula vysoká angažovanost místních v různých spolcích a participace na společenském dění v obci. Tato sociální činnost je mj. výsledkem určité izolovanosti území, kde se udržely tradiční prvky venkovského stylu života a nebyly ve velké míře narušeny externími vlivy v podobě např. masivní imigrace původně městského obyvatelstva.

Tab. 6 Příklad kulturně-společenského programu v Olešnici a blízkém Křtěnově v roce 2015

leden	Plesová sezóna		Volejbalový turnaj			
únor	Plesová sezóna		Karnevalové odpoledne			
březen	Jarní dílničky		Výstava králíků			
duben	Hudební koncert Moravské klavírní trio		Čarodějnice u ski areálu			
květen	Tenisové turnaje	Zájezd do Hrabyně	Den dětí	Hasičské soutěžní odpoledne pro děti	Vystoupení dětí MŠ a ZŠ ke Dni matek	Memoriál prof L. Benáčka – orelský běh
červen	S čerty nejsou žerty – divadlo	Olešnická kytky	Koncert mužské pěveckého sboru	Disko na výletišti	Dětské rybářské závody	Závody koloběžek, odrážedel a kočárků
červenec	Pivní slavnosti		Letní ples	Varhanní koncert	Malá kopaná – svobodní x ženatí	
srpen	Turnaj v nohejbale	Pouťový víkend	Varhanní koncert	Hasičské závody	Rybářské závody pro dospělé	Dožínky – dětská olympiáda
září	Bleší trh		Svatováclavský jarmark			
říjen	Drakiáda		Přehlídka dětských pěveckých sborů		Lampionový průvod	
listopad	Turnaj spolků v bowlingu		Setkání harmonikářů		Mikulášská nadílka	
prosinec	Adventní trhy		Vánoční besídka školy		Turnaj ve stolním tenise	

Zdroj: www.olesnice.cz, 2015

Spolky

Na společenském dění v Olešnici se podílí celá řada subjektů: SDH Olešnice (hasiči), FC Olešnice (fotbalisté), TJ Sokol Olešnice, Orel jednota Olešnice, T.O. Zmijáci Olešnice (turistický oddíl), myslivci, MRS MO Olešnice (rybáři), ZO ČSV (včelaři), STP Olešnice (tělesně postižení, senioři), mateřské centrum Hastrmánek, ČSCH Olešnice (chovatelé) nebo Spolek přátel piva Olešnice. Spolky jsou podporovány prostřednictvím grantového systému města, jehož rozpočet byl pro rok 2015 navýšen o 10 % na absolutní částku 440 tis. Kč. Jeho prostřednictvím jsou podporovány jednotlivé aktivity/projekty spolků řádově v objemu desetitísíců Kč/spolek/rok. Na vlastní provoz si dobrovolná sdružení shánějí finance sama.

Komunikace s občany a předávání informací

Radnice se svými občany komunikuje především prostřednictvím oficiálních webových stránek města a tištěného městského zpravodaje, což jsou dle aktuálního dotazníkového šetření z roku 2015 respondenty nejvíce preferované formy předávání informací. Zájemci mohou také využít zasílání hlášení rozhlasu elektronickou poštou. O ostatní formy předávání informací (pravidelný newsletter, vývěsní tabule města, místní rozhlas, přímý kontakt s radnicí) nebyl projevem v šetření velký zájem. Podobný výsledek vyplývá ze zájmu účastníků se případného neformálního setkání vedení města s veřejností (diskuzní fóra na vybraná témata). V případě potřeby přímého kontaktu s radnicí je pak preferována elektronická forma před osobní návštěvou. Nejvíce respondentů by pak uvítalo posílení informovanosti o dění na radnici v samostatné působnosti (obecní rozhodnutí, hospodaření obce, atp.) a větší sdílnost o projektových záměrech města.

Atmosféra ve městě, sociální problémy, bezpečnost

V provedeném dotazníkovém šetření realizovaném pro potřeby tohoto dokumentu se objevily výhrady místních obyvatel k vybraným sociálním tématům i k oblasti mezilidských vztahů (několik respondentů však naopak uvedlo mezilidské vztahy jako největší devízu jejich života v obci). Jako nejtěživější byl občanů uváděn „vandalismus“. Pod tímto označením však v tomto případě nelze chápat negativní projevy v podobě sprejerství či nadměrného výskytu případů poškozování cizího majetku, neboť se spíše jedná o drobné přestupky narušování nočního klidu při návratech z restauračních zařízení, apod. Místní obyvatelé jsou na veřejný pořádek, klid a čistotu velice citliví. Komplikovaně se také hledá společná řeč při důležitých rozhodnutích a objevuje se bohužel i lidská závist, což však není fenomén místně specifický. Občanů zmiňovaný problematický konsenzus v důležitých otázkách lze vysvětlit existencí aktuální opozice v samosprávě města, která v moderní historii města nemá precedens. Druhým zdůvodněním může být tradiční rozpor zájmu různých zájmových skupin či individualit a jejich běžných sousedských sporů.

Jako prevenci negativních jevů spojených s narušováním veřejného pořádku má radnice v rámci rozpočtu každoročně vyčleněnou částku 300 tis. Kč, která je využita zejména na provoz městské policie (1 pracovní úvazek). Pro občany města je bezpečnost velice důležitým tématem, kterého si váží a rádi by jej uchovali i pro příští generace. Město v roce 2010 pořídilo kamerový systém, který monitoruje centrum města, koupaliště či ski areál. Má tedy spíše funkci informační webkamery nežli systému monitorujícího veřejný pořádek. Respondenti také upozorňují na nezodpovědné majitele psů. Situaci by mohlo zlepšit navýšení množství speciálních košů se sáčky pro psí exkrementy, i když základem vždy bude uvědomělost lidí samotných.

KLADY	ZÁPORY
Vysoká angažovanost místních na společenském dění/existence řady spolků	Malý zájem občanů o osobní kontakt s radnicí
Akce zaměřené na různorodé cílové skupiny	Problematický konsenzus při důležitých rozhodnutích
Preventivní opatření proti kriminalitě, existence městské policie	Vnímaný vandalismus

Hospodářství a trh práce

Hospodářství

Stupeň rozvinutosti a struktura ekonomických činností je zásadní pro rozvoj města nejen z hlediska přerozdělování daní, ale též s ohledem na obyvatele města. Ti jsou sami zaměstnanci, případně podnikatelé, kteří se podílí na životě společného prostoru. Pokud je taková struktura nevyhovující, roste počet nezaměstnaných, zhoršuje se sociální situace, roste počet vystěhovalých, klesá počet přistěhovalých, s klesajícím počtem mladých zaměstnaných rodin klesá počet narozených dětí. Ač je hospodářství všech ekonomických subjektů pro město stěžejní, výrazně ho ovlivňuje historická setrvačnost, územní předpoklady nebo regionální či širší konkurence, které lze z pozice samosprávy jen obtížně ovlivňovat.

Registr ekonomických subjektů eviduje v Olešnici 191 subjektů se zjištěnou aktivitou. Nejvíce jich je registrováno v sektoru zpracovatelského průmyslu (37), stavebnictví (24), velkoobchodu a maloobchodu (29) a v zemědělství a lesnictví (18). V jednotkách případů jsou dále evidovány peněžní a pojišťovnické služby, doprava a skladování, profesní, vědecké a technické činnosti, anebo ubytování, stravování a pohostinství. Z rozdělení jednotlivých činností do sektorů národního hospodářství vyplývá, že nejpočetnější postavení v Olešnici zaujímají terciérní aktivity (89), tedy veškeré služby, což je ostatně trendem každé vyspělé společnosti. Dle registru se sekundéru, průmyslu a stavebnictví, ve městě věnuje 64 aktivních ekonomických subjektů. Primér pak zastupuje 18 subjektů a 20 jich nebylo zařazeno nebo zjištěno.

Mezi ekonomické subjekty se však oficiálně řadí i veškeré podnikající osoby, které se z výrazné většiny zaměstnávají samy a do celkového ekonomického výsledku či hodnot nezaměstnanosti příliš nepřispívají. Jejich aktivita je ale cenná pro dynamické a sociálně zodpovědné podnikatelské prostředí města. To pak doplňují větší firmy, které mají třeba delší historii, produkční tradici či inovativní přístup ve výrobě pro uchycení se na konkurenčním trhu. Z pohledu Olešnice lze o tradiční výrobě mluvit především v segmentu propojení zemědělské produkce a navazujícího zpracovatelského potravinářského průmyslu.

V kategorii olešnických firem zaměstnávajících do 50 zaměstnanců lze jmenovat 4 výrobní podniky. Prvním je mezinárodně působící výrobce reklamních stojanů a dalších produktů spojených s propagací výrobků, jejich balením nebo tiskem – společnost *KPK Displays, s. r. o.* Vznikla v roce 2008 a během několika let již stačila nabýt četných zahraničních zkušeností. V Olešnici je umístěna výroba, v Praze pak logistické a prodejní centrum. Na tradici olešnických uzenin navazuje třetí jmenovaná společnost, kterou je *Řeznictví a uzenářství František Šutera*. Ta je rodinnou firmou, do jejíhož portfolia patří kromě vlastní výroby i jatka, udrna a chladárna. Dnes vlastní i certifikáty na BIO porážku a výrobu BIO masa. Progresivní společností významně investující do svého výrobního areálu v Olešnici je akciová společnost *Agroplast VE*. Ta se kromě konvenční výroby strojírenských součástí soustředí na moderní odvětví konstrukce systémů větrných elektráren. V oblasti služeb pro zemědělské subjekty podniká společnost *Agroservis Sedláček, s. r. o.* Ta svojí aktivitu započala již v roce 1992 obchodem se zemědělskou technikou, na který postupně navázalo rozšíření portfolia činností směrem k servisu a vzájemné provázanosti poskytovaných služeb. Dnešní hlavní náplní je odkup zemědělské techniky na západních trzích, jejich kompletní servis a prodej koncovému zákazníkovi.

Pro Olešnici zásadním zaměstnavatelem je společnost VSP Group, a. s. Pracuje zde asi 120 zaměstnanců, z nichž většina v centrální výrobě v Olešnici. Společnost je vyjma administrativní části členěna na 5 výrobních divizí dle konkrétního zaměření jejich produkce. Jedná se o rostlinnou výrobu, živočišnou výrobu, výrobu otopu, provoz bioplynové stanice a kovovýrobu. Nosným oborem je však stále zemědělství a s ním spojená produkce potravin, krmiv a chov domácích zvířat. Těžiště těchto aktivit je soustředěno do oblasti Českomoravské vrchoviny, výrobou však do Olešnice. Pro efektivitu úplného zpracování rostlinné výroby je využívána vlastní bioplynová stanice. Další podnikatelskou činností je kovovýroba s využitím komplexu výrobních hal a jejich zázemí v prostorách bývalého JZD v Olešnici. Jednotlivé divize společnosti vzájemně spolupracují a pružně tak reagují na aktuální požadavky trhu.

Místním tradičním výrobcem s nadregionální působností a známostí je Mlékárna Olešnice. Ta vznikla v roce 1994 privatizací mlékárenského podniku s historií od roku 1937, kdy byla mlékárna založena právě jako družstvo dodavatelů mléka. Mlékárna nakupuje syrové mléko z Blanenska, Svitavska a Žďárska, tedy z oblastí nejméně ekologicky zatížených, což se projevuje i ve vysoké kvalitě mléka. Toho je mlékárna v současných podmínkách schopna zpracovat 200 000 litrů denně. Přizpůsobováním výroby moderním produkčním vzorcům, tedy nejen modernizací, ale i využitím dalších přidružených mlékárenských podniků, může družstvo aktuálně nabídnout kompletní sortiment mlékárenských výrobků. Jejich distribuce probíhá po celém území České republiky, na Jesenicku a Zlínsku pak 100% vlastněnou společností Lacto Moravia, a. s. V současnosti Mlékárna Olešnice zaměstnává asi 120 zaměstnanců.

Významnou zaměstnanost ve městě rovněž vykazuje obor školství. Zařízení mateřské a základní školy zaměstnává asi 40 učitelů a technických pracovníků, podobně i výchovný ústav se střední školou s 50 zaměstnanci.

Trh práce

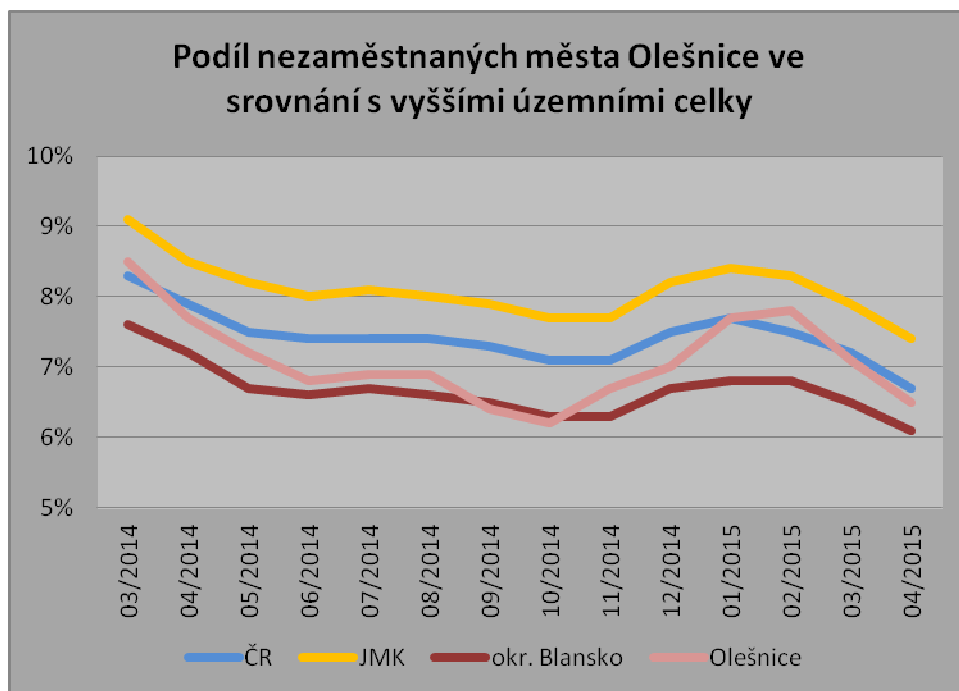
Analýza trhu práce je z dlouhodobého pohledu problematická, neboť ji je třeba opírat o kontinuální srovnatelná data, která však vlivem okolností nejsou k dispozici. V konkrétním případě tak lze dohledat údaje za nezaměstnanost obyvatel Olešnice do konce roku 2011, avšak s výrazně jinou metodikou, než je užívána dnes. V letech 2012, 2013 a počátku roku 2014 nebyla data o trhu práce agregována vůbec. Pro účely tohoto dokumentu tak pracujeme s horizontem vývoje alespoň jednoho celého roku (14 měsíců).

Zaznamenané údaje o nezaměstnanosti obyvatel Olešnice odpovídají republikovému trendu zlepšování výkonnosti hospodářství. Z Obr. 7 je dobře patrné, že místní podíl nezaměstnaných osciluje mezi úrovní nezaměstnanosti České republiky a okresu Blansko. Hodnoty okresu Blansko jsou však silně ovlivněny dominantním postavením okresního města s průměrně o 1 % nižšími úrovněmi nezaměstnanosti. Naopak výsledky Jihomoravského kraje jsou výrazně negativnější. Olešnice však mezi všemi sledovanými územními úrovněmi vykazuje nejvyšší sezónní fluktuaci, tedy rozdíl mezi nezaměstnaností v zimě a v létě. Bez výše vysvětlené neznalosti dlouhodobějšího trendu jí lze kvantifikovat zhruba na rozdíl 1,5 %. Obecně vzato však 70-80 uchazečů nelze považovat za chronický problém nezaměstnanosti, neboť se z důvodu dostatečných pracovních nabídek jedná spíše o jev nezaměstnatelnosti.

Tab. 7 Vybrané ukazatele trhu práce v Olešnici a srovnání s vyššími územními celky mezi březnem 2014 a dubnem 2015.

měsíc/rok	uchazeči 15-64 let	volná místa	podíl nezaměstnaných [%]			
			Olešnice	okr. Blansko	JMK	ČR
03/2014	97	0	8,5	7,6	9,1	8,3
04/2014	88	0	7,7	7,2	8,5	7,9
05/2014	81	1	7,2	6,7	8,2	7,5
06/2014	76	2	6,8	6,6	8,0	7,4
07/2014	77	1	6,9	6,7	8,1	7,4
08/2014	77	0	6,9	6,6	8,0	7,4
09/2014	72	0	6,4	6,5	7,9	7,3
10/2014	70	1	6,2	6,3	7,7	7,1
11/2014	75	3	6,7	6,3	7,7	7,1
12/2014	78	2	7,0	6,7	8,2	7,5
01/2015	86	2	7,7	6,8	8,4	7,7
02/2015	87	3	7,8	6,8	8,3	7,5
03/2015	80	3	7,1	6,5	7,9	7,2
04/2015	73	4	6,5	6,1	7,4	6,7

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování, 2015

Obr. 7 Podíl nezaměstnaných města Olešnice ve srovnání s vyššími územními celky mezi březnem 2014 a dubnem 2015. (Zdroj: MPSV, vlastní zpracování, 2015)

Ač se tedy město Olešnice nachází na periférii s poměrně značnou vzdáleností k výrazným ekonomickým centrům, jakým je hlavně Brno, nezaměstnanost se drží ve srovnání s údajem za celý kraj na příznivějších hodnotách. Během září a října 2014 dokonce svými výsledky zlepšovala situaci okresu Blansko jako celku, neboť její hodnoty nezaměstnanosti byly tehdy, i přesto že ojediněle, nižší. Naopak v zimních kulminacích překonává podíl nezaměstnaných v Olešnici i republikové průměry. Taková fluktuace je dána větší závislostí venkovských oblastí na sezónních, hlavně zemědělských pracích či na flexibilitě průmyslových výroby, které se přizpůsobují kolísajícím potřebám trhu. Nižší dynamika změn nezaměstnanosti během roku ve vyšších územních celcích je dána vlivem větších sídel s dominancí na sezóně nezávislých služeb a administrativy.

Dojížd'ka do práce

Za zaměstnáním mimo město vyjíždí (v roce 2011, dle Sčítání lidu, domů a bytů) třetina místních zaměstnaných obyvatel (13 % všech obyvatel). Z 223 vyjíždějících zaměstnanců jich více než polovina dojíždí do jiné obce v rámci okresu Blansko (125), 66 do jiného okresu Jihomoravského kraje a 27 mimo Jihomoravský kraj (k tomu 5 dojíždějících za prací do zahraničí). Jelikož leží Olešnice na samé hranici kraje, lze 27 vyjíždějících mimo JMK považovat za nízkou hodnotu. Svědčí také o závislosti města na strukturách svého kraje, jež je rovněž dána nízkou ekonomickou atraktivitou oblastí krajů sousedních. Do Olešnice naopak dojíždí 185 zaměstnanců, z toho 169 denně. Jejich výchozí obce však bohužel nelze z dat důvěryhodně určit. Z porovnání s počtem opouštějících město za účelem dojížd'ky do zaměstnání vychází záporné saldo 38 zaměstnaných. V roce 2011 přitom v Olešnici bylo 644 obsazených pracovních míst.

KLADY	ZÁPORY
Průmyslová a zemědělská tradice	Velký význam na dotacích závislého zemědělství a navazujících výroby
Propojenost produkčních vzorců zemědělství a průmyslové výroby	Závislost na nízkém počtu zaměstnavatelů
Relativně nízká nezaměstnanost	Záporné saldo dojížd'ky do zaměstnání

Technická infrastruktura

Vodovodní síť

Olešnice se nachází mimo síť páteřních skupinových vodovodů směřujících na okrese Blansko především v linii Boskovické brázdy. Zásobování obyvatel Olešnice pitnou vodou je zajištěno prostřednictvím samostatného veřejného vodovodu Olešnice. Nejstarší hlavní řád pochází z 60. let, zbylé rozvody byly budovány postupně v letech následujících. Současná celková délka činí zhruba 14,6 km bez přípojek a je dominantně z litiny a ocele. Voda je čerpána ze studně a 2 vrtů, další 1 vrt je určen jako záložní. Akumulace a distribuce vody se realizuje pomocí soustavy 3 vodojemů, čerpacích stanic a systému přírodních řádů, rozvodných sítí a vodovodních přípojek. Na veřejný vodovod je napojeno zhruba 600 odběrných míst. Místní vodovod je v majetku města, je městem dlouhodobě provozován a má nainstalováno moderní diagnostické zařízení (poruchy, monitoring kvality a množství vody). Uvedené faktory ještě doplňuje lokalizace provozu mlékárny zajišťující velký a stabilní odběr vody vč. odvádění odpadních vod do obecní ČOV. Vše se pak pozitivně projevuje v ceně vodného a stočného, které je výrazně pod úrovní cen svazku vodovodů a kanalizací. Kvalita vody je dlouhodobě hodnocena jako bezproblémová a splňuje danou normu ČSN.

Vodovodní síť ve městě je dále doplněna 2 samostatnými vodovody společnosti VSP Group a.s. zásobující především výrobní podniky (VSP Group, Mlékárnu Olešnice, Řeznictví a Uzenářství František Šutera) a několik dalších nemovitostí.

Stav vodohospodářských objektů a zařízení je dle Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací JMK, tak i dle názoru olešnického vodohospodáře na uspokojivé úrovni (nejvíce zastaralý úsek z azbestu o délce asi 1 km již byl vyměněn, proběhla též výměna armatur a přípojek na západní, tzv. Moravské straně Olešnice). Přesto město v horizontu roku 2020 počítá s dalšími investicemi v orientační výši cca 8 milionů Kč určenými na modernizaci zbylých vodovodních přípojek (výměna ocelových za PVC), armatur a na průběžné opravy rozvodné sítě. Občané si stěžují především na časté odstávky zásobení vodou, které jsou však důsledkem bezodkladného přístupu správce k odstraňování závad s pozitivním ekonomickým i environmentálním dopadem (nízká ztrátovost vody). Za povodňových situací může být problémem lokalizace studny v záplavové zóně.

Kanalizační síť a ČOV

Město Olešnice má vybudovanou jednotnou kanalizaci zakončenou ČOV. Na ČOV z roku 1994 v minulosti proběhla intenzifikace (1999), po intenzifikaci je navržena pro 4900 EO a pracuje na bázi mechanicko-biologického čištění s odstraňováním fosforu. Velikost ČOV zásadním způsobem ovlivňuje produkce odpadních vod v místních potravinářských provozech (viz výše), i když jsou zde instalována zařízení na předčištění odpadních vod. Počet napojených domácností na kanalizaci dosahuje asi 600, v relativním vyjádření se jedná o zhruba 95 %, počet napojených na ČOV je však ještě o něco nižší (individuální čištění). Zbylé domácnosti řeší nakládání s odpadními vodami vývozem jímek. Jich je však vzhledem k rostoucí finanční náročnosti vyvážení rok od roku méně, což je bezesporu environmentálně pozitivním trendem. Kanalizační síť i ČOV jsou jako v případě vodovodu majetkem města a jsou i městem provozovány.

Na modernizaci ČOV a kanalizace v období 2015–2020 město Olešnice kalkuluje s výdaji ve výši asi 8 milionů Kč. Počítá se s rekonstrukcí kanalizace na ulici Rovečinské, průběžnou údržbou ČOV a stok či s napojením doposud nenapojených, příp. nově postavených nemovitostí. Program rozvoje vodovodů

a kanalizací Jihomoravského kraje (PRVKÚK) rovněž navrhuje možnost napojení blízkého Křtěnova na olešnickou ČOV.

Plynofikace, elektrifikace a ICT infrastruktura

Město Olešnice je v souladu se standardy moderní doby plynofikováno a elektrifikováno. Stav i kapacity jsou na odpovídající úrovni a neuvažuje se v blízké budoucnosti o investicích většího charakteru (pouze přípojky pro novostavby). V investičním výhledu města na následujících 5 let však figuruje rekonstrukce veřejného osvětlení s předpokládanými náklady ve výši zhruba 4 milionů Kč.

Vybavenost Olešnice ICT infrastrukturou je zastoupena samozřejmostmi typu veřejné telefonní stanice či místního rozhlasu, na který je od roku 2013 napojen systém upozorňující na povodňové nebezpečí. Z pokročilejších technologií je dále zaveden kabelový i bezdrátový internet, kabelová televize absentuje. Všichni mobilní operátoři pokrývají území města stabilním signálem pro telekomunikaci i rychlým mobilním internetem (až 21 Mbit/s).

Nakládání s odpady

Olešnice má zavedený sběr základních složek TKO (papír, sklo, plast) prostřednictvím barevných sběrných nádob rozmístěných po městě v tzv. sběrných hnízdech. Do budoucna je plánováno rozšíření jejich počtu. Umístěny jsou též ve sběrném dvoře, který vedle TKO dále přijímá elektroodpad, pneumatiky a další nebezpečný odpad, kovy, velkoobjemový odpad a za úplaty též odpad stavební. Nově v souladu s novelizací zákona o odpadech a vyhláškou č. 321/2014 město pořídilo za podpory evropských

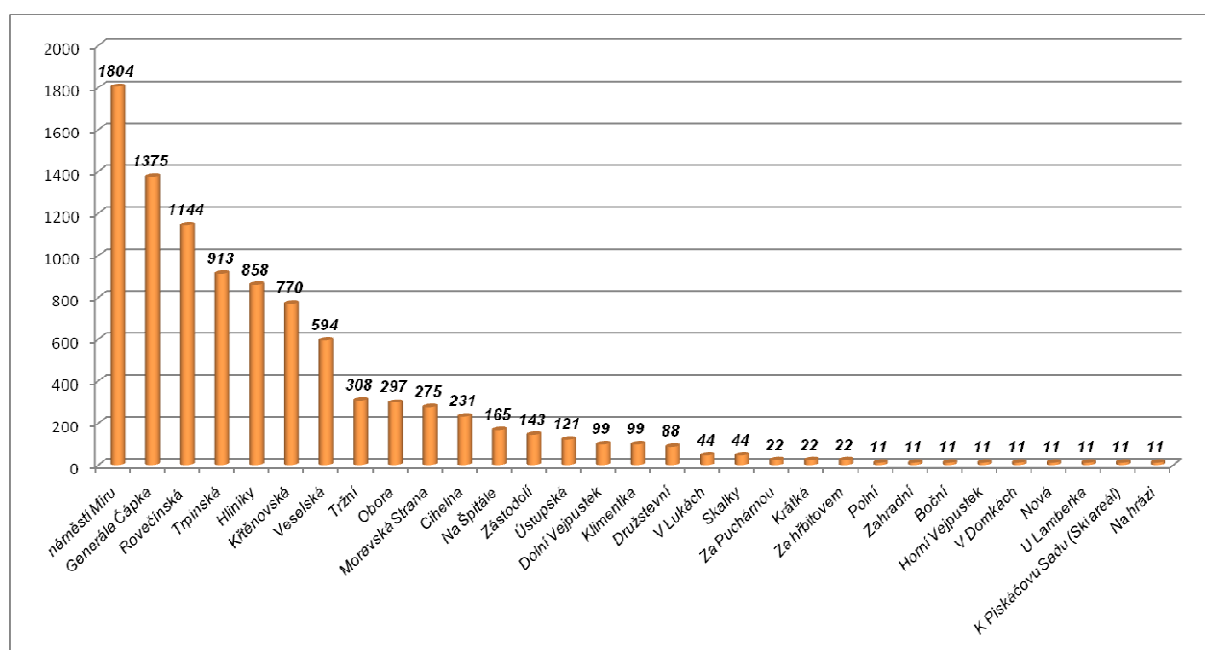
fondů více než 400 malých komunálních kompostérů pro rodinné domy, které bude radnice bezplatně zapůjčovat lidem, dále 10 větších kompostérů pro občany bydlících v bytových domech a 1 velkoobjemový kontejner pro biologický odpad umístěný ve sběrném dvoře. Tímto opatřením dojde k podpoře separace biologického odpadu rostlinného původu od směsného komunálního odpadu a současně budou moci občané touto cestou získat cenné hnojivo pro své zahrady. Město si dále z dotace pořídilo technologie pro zpracování biologicky rozložitelného odpadu pocházejícího mj. i z veřejné zeleně. Svoz odpadu ve městě zajišťuje SITA CZ a.s.

KLADY	ZÁPORY
Aktivní přístup k dotačním příležitostem → odpovídající kvalita a stav technické infrastruktury v majetku i správě obce	Periferní poloha k páteřní vodohospodářské infrastruktuře
Moderní protipovodňové technologie	Potenciální nebezpečí znehodnocení vodního zdroje povodněmi
Zvyšující se procento napojených obyvatel na veřejnou kanalizaci a obecní ČOV	Občany zmiňovaný vyšší výskyt odstávek dodávek vody
Příznivé ceny vodného a stočného	

Doprava

Dopravní infrastruktura

Olešnice je z dopravního hlediska málo exponovaná, což je dáno periferní polohou města mimo důležité dopravní linie a nízkou koncentrací obyvatelstva a jeho aktivit s absencí významných center osídlení v jejím okolí. Železniční trať katastrálním územím (dále jen k. ú.) nevede, nejbližší železniční zastávka se nachází asi v 15 km vzdálených Letovicích či obdobně vzdálené Nedvědicí. Město je tak plně odkázáno na silniční dopravu. Dle hierarchie silniční sítě je nejvýznamnějším tahem krajská komunikace II/362 Rozseč nad Kunštátem – Bystré, která je zároveň jedinou silnicí II. třídy procházející k. ú. Olešnice na Moravě. Dalšími krajskými komunikacemi jsou III/3626 směr na Trpín a Kněževse, III/3629 směr na Křtěnov a po hranici k. ú. vedoucí III/36214 z Kněževse na Ústup. Ostatní komunikace představují síť místních a účelových komunikací.

Obr. 8 Intenzita dopravy ve městě. (Zdroj: Městská policie Olešnice, 2009)

Z Obr. 8 vyplývá jako nejvíce dopravně zatížené centrum obce - náměstí a hlavní průtahy městem – ulice Rovečinská a Generála Čapka (II/362), ulice Trpínská, Křtěnovská (III/3626, III/3629) a ulice Hliníky a Veselská ve směru na Ústup. Dá se očekávat, že dopravní vytíženost s neutuchajícím růstem individuální dopravy bude aktuálně dosahovat ještě vyšších hodnot (ve srovnání s rokem 2009), což je v souladu s názory a postřehy místních obyvatel projevenými v dotazníkovém šetření (viz odpovědi na otázky č. 9 a 10). Měření intenzity dopravy proběhlo v letních měsících, situace v sezóně zimního provozu skiareálu je však v části ulice Moravská strana a k Piskačovu sadu po dobu zhruba 3 měsíců v roce odlišná a dopravní zátěž je výrazně vyšší.

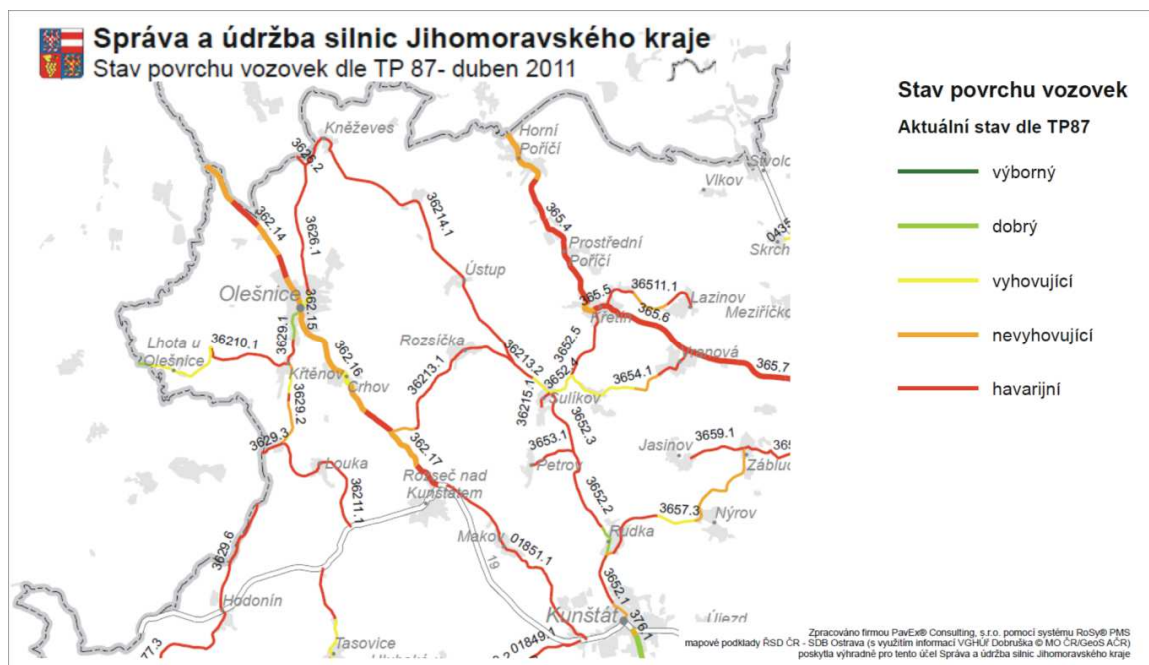
Celková délka pozemních komunikací v k. ú. Olešnice na Moravě¹ činí téměř 49 km, z toho zhruba 40 km tvoří komunikace ve správě obce, zbylé jsou pak v kompetenci Správy a údržby silnic JMK. Obec tak pečuje o téměř 10 km místních komunikací převážně se živičným povrchem, dále o dominantně šterkovité a živičné účelové komunikace o délce přes 22 km, dlážděné a živičné chodníky o délce

¹ Pasport místních komunikací města Olešnice, 2012

necelých 8 km a o parkoviště. Stav komunikací a chodníků si dle uskutečněného dotazníkového šetření mezi občany zasluhuje značnou pozornost městské samosprávy (vč. řešení parkovacích ploch), neuspokojivý je ale zejména stav krajských komunikací (viz Obr. 9).

Olešnice se jako každá jiná municipalita potýká s nedostatkem finančních prostředků určených na jejich rekonstrukci a modernizaci. Na vině jsou především vysoké náklady oprav a rekonstrukcí a s tím spojené problematické financování z externích zdrojů (dotačně podporovány jsou dlouhodobě pouze komunikace vyšších tříd s důrazem na napojení na transevropskou dopravní síť). Pomocnou ruku by však v blízké budoucnosti měl podat stát prostřednictvím finančních intervencí MMR určených obcím jakožto správcům místních komunikací. Městská radnice počítá pro období 2015–2020 s průběžnými investicemi dle „stupně naléhavosti“, přičemž nejvyšší částka by měla směřovat na výstavbu chodníků podél průtahu městem ve směru od Chova na Rovečné (cca 6 mil. Kč). Připravované jsou též záměry rekonstrukce místní komunikace na Horním Vejpustku a vybudování přestupního terminálu IDS na náměstí (3 nástupní ostrůvky, točna pro autobusy).

Samostatnou kapitolou je problematika parkování ve městě. Radnice v minulosti přistoupila z důvodu přetíženosti centrálního parkoviště na náměstí (uzel IDS, nákupní možnosti) k instalaci parkovacích hodin, aby došlo k omezení zaparkování automobilu často na celý den a pokračování veřejnou hromadnou dopravou např. za prací. Společně s tímto opatřením došlo ke zřízení dalších 40 parkovacích míst nedaleko za nákupním střediskem (dosud však málo využíváno). Situaci s parkováním na náměstí to sice vyřešilo, ale došlo k přesunu automobilové zátěže na stání u zdravotního střediska. Proto radnice přistoupí k modernizaci a rozšíření parkovišť (cca 1,5 mil. Kč). Na pozemních komunikacích probíhá po pořízení zametacího vozu pravidelná zimní a letní údržba (min. 1x měsíčně), jež se pozitivně odráží ve snížené prašnosti na území města.

Obr. 9 Hodnocení stavu povrchu vozovek. (Zdroj: SÚS JMK)

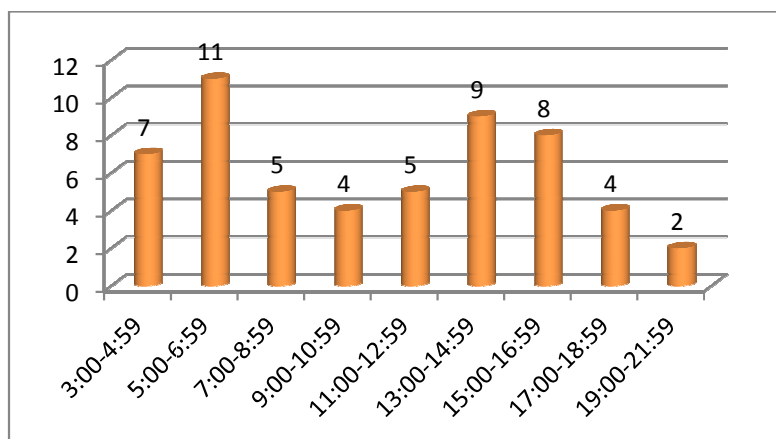
Dopravní obslužnost

Veřejná hromadná doprava (VHD) je pro Olešnici zajišťována dominantně v rámci Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje (IDS JMK). Mimo IDS JMK jsou zastoupeny mezikrajské

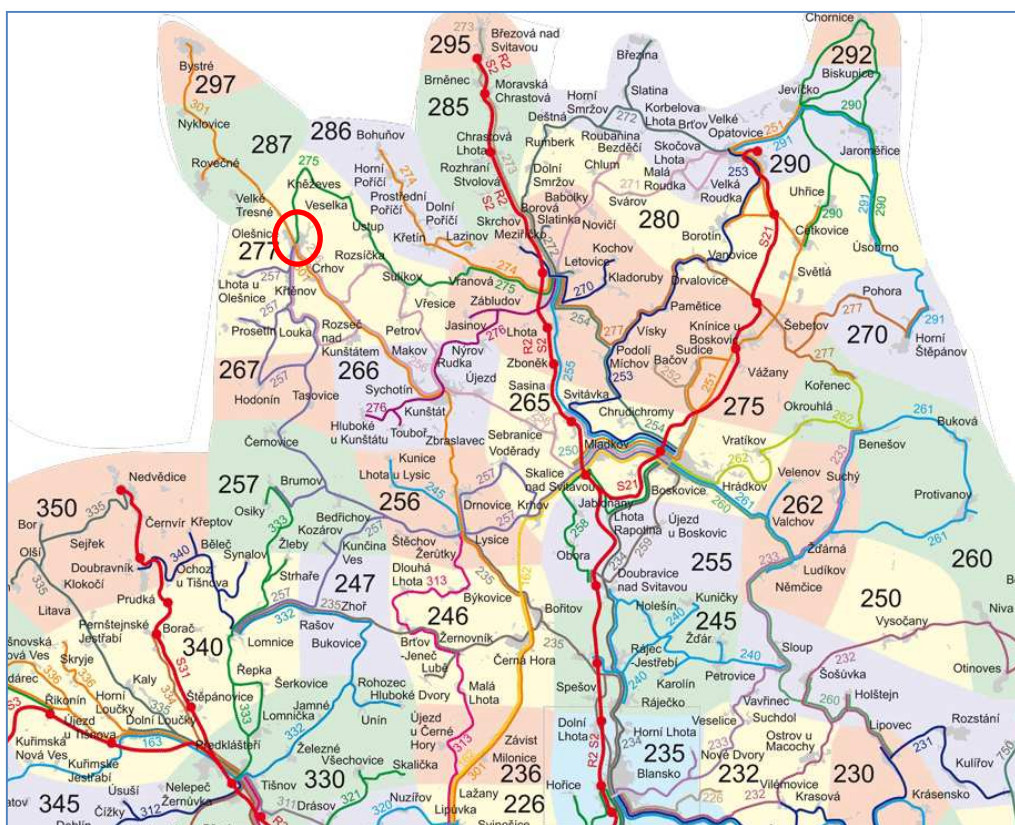
spoje, tj. z Pardubického kraje a kraje Vysočina. Oblast celého Boskovicka vč. města Olešnice byla do IDS JMK zaintegrována v roce 2007. Systém je postaven na páteřních linkách do krajské metropole a regionálních center s doplňující sítí linek, což s sebou sice nese nutnost častějších přestupů, na druhou stranu vzrostl počet dopravních příležitostí.

Spojení s krajskou metropolí obstarává bezpřestupová páteřní linka 301, která končí v severní části Brna, v Králově-Poli, odkud je dále zapotřebí cestovat městskou hromadnou dopravou (MHD). Z Olešnice je vedeno do Brna 14 spojů v pracovní den a 9 spojů v mimopracovní dny s jízdní dobou cca 1h 15 min. Dostupnost s regionálním centrem, tj. městem Boskovice, je zajištěna přímou linkou 256 a případně i okružní linkou 257 vedoucí přes Brumov a Lysice. Občany kritizovaná je časová dostupnost města Boskovice, která se přímou linkou 256 pohybuje v průměru okolo 60 min (existují 2 větve trasy s různou délkou – viz Obr. 11), okružní linkou 257 dokonce až 1,5 hodiny. Možnost přímého spojení existuje i s dalším větším sídlem Boskovicka, Letovicemi, které obstarává linka 275 (časová dostupnost 30 minut). Z olešnického náměstí v běžný pracovní den odjíždí celkem 55 spojů prostřednictvím 4 linek IDS JMK, o víkendech a svátcích pak 21 spojů. Největší frekvence směřuje do Boskovic (v pracovních dnech 18 přímých spojů + 7 spojů okružní linkou), Brna (14 spojů) a Letovic (8 spojů). Časová poloha spojů se kumuluje do ranní a odpolední špičky. Konkrétní počty odjezdů v průběhu pracovního dne zobrazuje Obr. 10. V investičním výhledu je výstavba výše zmíněného terminálu, který zvýší bezpečnost cestujících i chodců a umožní lépe využívat bezbariérových vozidel.

Obr. 10 Časová poloha odjezdů z Olešnice náměstí v pracovní den. (Zdroj: IDS JMK, vlastní zpracování, 2015)

Možnosti spojení Olešnice s dalšími obcemi v rámci IDS JMK zobrazuje následující schéma

Obr. 11 Schéma vedení linek IDS JMK. (zdroj: IDS JMK, 2015)

Poloha Olešnicka při hranici s krajem Vysočina a krajem Pardubickým přináší cestujícím možnost se přepravovat i mimo systém IDS JMK, v případě Olešnice to jsou „pardubické“ spoje do Poličky a „vysočinské“ do Bystřice nad Pernštejnem.

Celkové objemy přepravených jsou jak vzhledem k počtu obyvatel, tak poloze mimo hlavní přepravní relace vcelku nízké (do 100 cestujících) – pouze v relaci Olešnice – Crhov – Rozseč nad Kunštátem se dostávají do kategorie 100 - 250 cestujících denně. Tradičním problémem je vzhledem k rozředěnému počtu cestujících najít optimální časovou polohu v relacích, kde je denní frekvence spojů nízká. To pak následně vede k nárůstu individuální přepravy a k nízkému využívání kapacity autobusů, které je pak vnímáno jako neefektivní.

KLADY	ZÁPORY
Relativně vysoká četnost spojů s Brnem, Boskovicemi a Letovicemi jako centry zaměstnanosti a služeb	Technický stav pozemních komunikací, zejména krajských a s tím spojený nedostatek finančních prostředků na jejich údržbu
Pravidelné čištění pozemních komunikací	Časová dostupnost regionálních center VHD
Připravované investiční záměry radnice na zvýšení bezpečnosti a komfortu občanů	Zvyšující se tlak na parkovací místa v důsledku stále rostoucí individuální dopravy

Služby

Vzdělávání

V Olešnici probíhá předškolní, základní a střední vzdělávání prostřednictvím 2 institucí – obecní Základní a Mateřské školy Olešnice a státního Výchovného ústavu a Střední školy Olešnice na Moravě spadající pod MŠMT.

Základní a Mateřská škola Olešnice – příspěvková organizace města Olešnice, výuka pro děti na 1. a 2. stupni ZŠ se uskutečňuje v budově s více než stoletou historií a v přístavbě z 80. let minulého století ležících nedaleko centra obce. Budova MŠ je jako odloučené pracoviště situována na severovýchodním okraji města. Vzhledem k poloze města na hranici Jihomoravského a Pardubického kraje a kraje Vysočina a absenci školských zařízení v celém mikroregionu Olešnicko je školou výrazně

spádovou (téměř 50 % žáků je tzv. přespolních). Nejbližší školská zařízení se nacházejí v 6 km vzdáleném Rovečném (1. stupeň ZŠ), 8 km vzdáleném Sulíkově (1. stupeň ZŠ), 10 km vzdáleném Kunštátě a 14 km vzdáleném Štěpánově nad Svatkou. Ve školním roce 2014/2015 navštěvovalo školské zařízení celkem 368 dětí, z čehož 83 dětí MŠ, 130 žáků 1. stupně ZŠ a 155 žáků 2. stupně ZŠ. Kapacity MŠ jsou v souladu s demografickým vývojem populace v ČR stabilně od roku 2011 téměř plně využity (cílová kapacita 90 dětí). Obsazenost ZŠ osciluje kolem 50 % (cílová kapacita 540 žáků), avšak v blízké budoucnosti se dá očekávat nárůst počtu dětí přesunujících se z MŠ do ZŠ. Vývoj počtu žáků v MŠ a ZŠ v posledních 10 letech dokumentuje Tab. 8.

Tab. 8 Počet žáků v MŠ a ZŠ Olešnice v letech 2005–2015.

Školní rok	Celkem žáků MŠ	Celkem žáků ZŠ
2005/2006	77	335
2006/2007	75	333
2007/2008	67	342
2008/2009	58	337
2009/2010	68	339
2010/2011	70	318
2011/2012	82	311
2012/2013	84	307
2013/2014	84	311
2014/2015	83	285

Zdroj: Město Olešnice, 2015

Výuka na MŠ v posledních letech probíhá stabilně ve 3 třídách, a to díky 6 pedagogickým pracovníkům (data ze školního roku 2013/2014). Výuka na ZŠ pak podle počtu žáků nejčastěji ve 14-16 třídách s 25 pedagogickými pracovníky. Zařízení slouží i pro vzdělávání integrovaných či zdravotně omezených dětí.

Moderní podoba a kvalitní vybavení školy s venkovním sportovištěm s umělým povrchem a tělocvičnou jsou výsledkem značné investiční aktivity městské samosprávy, která probíhala za výrazné podpory tzv. Norských fondů, prostředků EU (ROP JV, OPŽP, OPVK), ale i prostředků národních (MŠMT). Došlo např. k zateplení budov vč. výměny oken, rekonstrukce zdrojů tepla, výměně střešní krytiny, instalaci nového nábytku ve třídách, rekonstrukci kuchyně nebo vybavení tříd moderní IT technikou. V roce 2014 pak vznikla nová učebna fyziky a cvičná kuchyně, modernizována byla učebna technických prací a postavena nová budova s učebnou pěstelských prací a zázemím. Nejčerstvější investicí reagující mj. na bezpečnostní problematiku ve školních zařízeních ČR je vybudování „logistického centra“ s kancelářskými prostory, které společně se zamýšleným elektronickým zabezpečovacím systémem výrazně přispěje k monitoringu osob v budově. V období 2015–2020 se počítá s dalšími investicemi směřujícími na rekonstrukci střech, výměnu rozvodů elektřiny a na další modernizaci učeben ZŠ. V roce 2015 je vyhrazeno na zajištění provozu zařízení cca 5,7 mil. Kč, což představuje necelých 17 % prostředků z celkového rozpočtu města.

Obr. 12 Využití dotačních prostředků do modernizace ZŠ Olešnice. (Zdroj: www.olesnice.cz, 2015)

Výchovný ústav a Střední škola Olešnice na Moravě je státní příspěvková organizace zřízená MŠMT. Výchovný ústav s kapacitou 36 lůžek je určen pro výchovu, vzdělávání a sociální záležitosti týkající se dětí, které jsou sem umístěny převážně na základě soudem nařízené ústavní výchovy. Dětem je poskytnuto kompletní přímé zaopatření, mohou se též vzdělávat v některém z oborů střední školy s kapacitou až 100 žáků (obory opravářské, cukrářské, kuchařské a zahradnické).

Za středoškolským a vyšším vzděláním občané Olešnice převážně dojíždějí do okolních center, především Boskovic a Letovic, v případě vysokoškolského vzdělání pak do Brna.

Zdravotní služby

Základní zdravotní péči občanům i obyvatelům z blízkého okolí zajišťuje zrekonstruované zdravotní středisko s lékárnou umístěné v centru obce. Toto zařízení v majetku města je pronajímáno privátním

praktickým lékařům, dětskému a zubnímu lékaři. Výhodu v podobě širší nabídky ordinčních hodin a „klientského servisu“ představuje stálá ordinace 2 praktických lékařů, 1 pediatra a 1 zubaře. Do Olešnice dále 1 x týdně dojíždějí 2 lékaři – specialisté (gynekolog a ortoped). Městská samospráva si je vědoma problému udržení lékařů ve venkovském prostředí a je tedy v otázkách spolupráce maximálně vstřícná. Nicméně do budoucna existuje určitá míra rizika ukončení praxe stávajících starších lékařů a nutnosti pobízet nové mladé zdravotníky často upřednostňující čistě městské prostředí. Za specializovanou zdravotní péčí musejí občané Olešnice dojíždět do více než 20 km vzdálené Nemocnice Boskovice, odkud také vyjíždí rychlá záchranná služba. I v tomto ohledu se negativně projevuje periferní poloha města vůči regionálním obslužným centrům. I proto občané v dotazníkovém šetření přikládají zdravotním službám veliký význam (viz otázka č. 8).

Sociální služby

V oblasti sociálních služeb existuje v Olešnici obdobný model vlastník-provozovatel jako u zdravotnictví. Město je vlastníkem domu s 8 bytovými jednotkami, ve kterém Oblastní charita Blansko poskytuje pečovatelskou službu. Ta je společně se službami osobní asistence pro zájemce nabízena terénní formou i v domácnostech. Za podpory EU byla dále na sklonku roku 2014 olešnickou samosprávou realizována investice do výstavby domu chráněného bydlení s kapacitou dalších 8 bytů.

I v tomto případě zajišťuje provoz Oblastní charita Blansko. Tyto služby jsou zaměřené primárně na seniory a osoby nad 27 let se zdravotním postižením nebo chronickým onemocněním pocházející z Olešnice a blízkého okolí. Výstavba objektu chráněného bydlení by měla pokrýt rostoucí poptávku klientů po pobytových sociálních službách na Olešnicku, kteří byli v minulosti odkázáni především na domovy pro seniory a zdravotně postižené mimo region (především Boskovice s dlouhodobým převisem poptávky nad nabídkou). Smysluplnost investice dokládá fakt, že několik měsíců od zahájení provozu je kapacita zařízení plně využita.

Zařízení nabízí tyto služby:

- Poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- poskytnutí ubytování,
- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně terapeutické činnosti,
- aktivizační činnosti,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů při obstarávání osobních záležitostí.

Rozvoj sociálních služeb v Olešnici a jejím okolí je koordinován zejména Plánem rozvoje sociálních služeb na Boskovicku, který je provázán se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji.

Volnočasové aktivity

Materiálně technická základna je na sídlo této velikosti na velmi vysoké úrovni. V Olešnici najdeme fotbalové hřiště, 4 dětská hřiště, kluziště, 2 tenisové kurty, hřiště na volejbal, výletišť, ski areál, koupaliště, kulturní dům, knihovnu nebo kino. Dále jsou k dispozici 3 tělocvičny i venkovní sportovní areál. Z důvodu nízkého zájmu byla v minulosti ukončena služba bowlingu. Výhodou je plošná koncentrace řady zařízení na 1 místě, dá se tedy v tomto případě hovořit o jakési funkční volnočasové zóně. Místní občané taktéž hojně využívají vycházkových tras po okolí, zejména k rozhledně na kopci Kopaniny nebo do lesoparku Skalky. Vzhledem k rozsáhlosti stávající volnočasové infrastruktury se tak radnice v investičním výhledu připravuje především na její rekonstrukci a modernizaci – týká se koupaliště, venkovního atletického areálu nebo kulturního domu. Z nových záměrů se připravuje posilovna, o kterou byl občané v minulosti projeven zájem.

Respondenti v dotazníkovém šetření nepřikládají investicím do volnočasové infrastruktury velkou důležitost, na rozdíl např. od technické a dopravní infrastruktury. Dominantní složka dotazovaných se vyjádřila, že upřednostňuje trávení volné času v pohodlí svého domova nebo procházkami a výlety po okolí. V tomto případě je tedy možná dvojí interpretace. Buď jsou se stavem infrastruktury volného času natolik spokojeni, že neshledávají potřebu do ní dále investovat (tj. berou ji již jako samozřejmost) nebo skutečně preferují jiné aktivity.

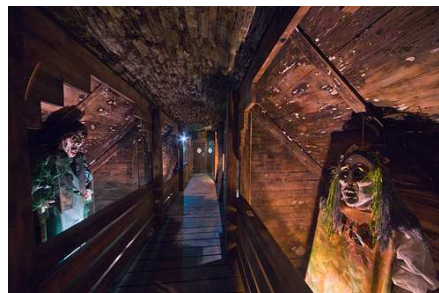
Služby pro návštěvníky

Během několika let si Olešnice zásluhou moderního ski areálu s umělým zasněžováním stihla vytvořit image oblíbeného lyžařského střediska, samozřejmě s přihlédnutím k přírodním předpokladům Jihomoravského kraje pro tento turistický produkt. Od roku 2006 se na místě původního areálu z roku 1982 podařilo vybudovat konkurenceschopné středisko se 3 vleky, umělým osvětlením a nabídkou doplňkových služeb.

Pro rozšíření turistické sezóny jsou v letním období k dispozici káry, lukostřelba nebo paintball. To, že se jedná o krok správným směrem, můžeme pozorovat u obdobných středisek typu Lipno nad Vltavou a řady dalších, kde mj. existuje snaha využít stávající infrastrukturu i konfiguraci terénu např. pro budování bikeparků, vyhlídkových míst, apod. Olešnice dále láká pestrou kopcovitou krajinou se střídajícími se lesy, zemědělsky obhospodařovanou půdou a loukami vhodnými k vycházkám a cyklovýletům. Olešnicí prochází pěší i cykloturistické trasy značené Klubem českých turistů. Městem však neprochází žádné cyklokoridory nadregionálního významu (mezinárodní, krajské), nicméně lze cykloturistiku propagovat ve vazbě na regionální zajímavosti a utvářením nabídky vhodných podpůrných služeb dále rozvíjet a posilovat. Pro návštěvníky je také od roku 2015 připravena zcela nová atraktivita – zookoutek, tedy jakási minizoo. Další atraktivity (rozhledna, koupaliště) již byly zmíněny v předchozí kapitole.

Ve městě nenajdeme žádné historické památky, které by svým významem přesahovaly hranice města. I z tohoto důvodu místní přistoupili k budování vlastní kulturně-historické nabídky. Ta v případě modrotiskové dílny u Danzingerů navazuje na tradici pěstování a zpracování lnu v Olešnici a je poslední svého druhu v ČR. V Olešnici najdeme

i Muzeum strašidel a Muzeum historických vozidel. V průběhu letní sezóny je v provozu turistické informační centrum na náměstí. Právě ski areál, muzea a okolní krajina jsou podle respondentů provedeného dotazníkového šetření největšími klenoty, kterými by se návštěvníkům pochlubili.

Ve městě mohou návštěvníci využít základní turistickou infrastrukturu – pobytová a gastronomická zařízení. V první řadě jmenujme Hotel Závřší s restaurací v centru obce, na který jsou hrdí i samotní občané, dále pak Rodinné ubytování na Habeši, Penzion u Ševčíků, restauraci U Koupaliště, popř. bistro na náměstí.

KLADY	ZÁPORY
Moderní a spádová ZŠ a MŠ	Do budoucna riziko potenciálního nezájmu mladých lékařů o působení v periferní lokalitě
Zrekonstruované zdravotní středisko se stálými ordinacemi	Značná dojížděková vzdálenost rychlé záchranné služby a občanů za specializovanými zdravotními službami
Sociální služby pobytové i terénní poskytované přímo v místě	Nedostatečný zájem místních o vybudovanou volnočasovou infrastrukturu
Nadstandardní vybavenost infrastrukturou pro volný čas na sídlo této kategorie	Zvýšený tlak na financování „údržby“ a rekonstrukcí volnočasové infrastruktury z vlastních prostředků s ohledem na zaměření dotační politiky EU
Ski areál a image Olešnice jako centra zimních sportů pro obyvatele Jihomoravského kraje	

Životní prostředí

Pestrá a atraktivní krajina podhorského charakteru je jednou z hlavních devíz tohoto mikroregionálního sídla ležícího v severozápadní části Jihomoravského kraje. Příznivé přírodní předpoklady však samy o sobě ještě nejsou zárukou kvality životního prostředí (dále ŽP) pro místní obyvatele). Zde je na místě uvést reciproční vazbu mezi stavem ŽP a v tomto dokumentu opakovaně zmiňovanou periferní polohou města v rámci kraje i vůči páteční infrastruktuře regionu. Příznivý stav ŽP je v tomto

případě odrazem relativně nízkého dopravního zatížení, nízké hustoty obyvatelstva a jeho ekonomických aktivit. Nezanedbatelným faktorem majícím povětšinou pozitivní efekt na kvalitu ŽP jsou rovněž environmentální opatření uskutečňovaná v souladu s národní či nadnárodní legislativou za pomoci investičních dotací jak místní samosprávou, tak ostatními lokálními aktéry (podniky, neziskovými organizacemi). V tomto ohledu je velice důležitá i tzv. environmentální osvěta občanů a jejich vztah k přírodě i blízkému okolí, který by místním s ohledem na odpovědi uvedené v dotazníkovém šetření neměl být cizí (viz odpovědi na otázky 5 a 7).

Fyzickogeografická charakteristika

Fyzickogeografická charakteristika je dána masivem Českomoravské vrchoviny, resp. její subjednotkou Hornosvrateckou vrchovinou (podcelek Nedvědicke vrchovina, okrsek Olešnická kotlina). Nadmořská výška se v průměru pohybuje okolo 550 m n. m., v blízkém okolí se tyčí kopce i o 150 m vyšší (Kopaniny, 688 m). To poukazuje na poměrně výraznou vertikální členitost reliéfu, který sice vytváří vhodné předpoklady pro rozvoj nejrůznějších forem turismu a volnočasových aktivit, na druhou stranu je společně s ostatními jevy přírodního i antropogenního původu příčinou vzniku nebezpečných povodňových situací, obzvláště z přívalových dešťů. Z geologického hlediska bylo území formováno v nejstarších dobách vývoje zemské kůry – starohorách a starších prvohorách. Geologické podloží je tvořeno především přeměněnými vyvřelými horninami lemovanými rulou, svory, amfibolity a mramory.

Podnebí dle Quittovy klasifikace odpovídá mírně chladné klimatické oblasti MT3, která vyjadřuje příslušnost k celku Hornosvratecké vrchoviny. Klima je charakteristické vyšším srážkovým úhrnem i počtem tzv. ledových dnů a dnů s mrazem než v nedaleké Boskovické brázdě.

Z půd jsou nejrozšířenější hnědé lesní půdy – kambizemě, s lokálním výskytem rendzin (vápenec), pseudoglejí a glejí (nivy a říční údolí). I přes poměrně vysokou nadmořskou výšku a převládající typ půd se na Olešnicku daří zemědělské produkci, a to jak rostlinné s orientací na pěstování obilovin, v menší míře pak i olejnin a okopanin, tak i živočišné. To je patrné na výměře zemědělské půdy, která zaujímá ¾ z celkové výměry k. ú. V rámci zemědělské půdy je dominantně zastoupena orná půda (cca 640 ha), hojně zastoupeny jsou také trvalé travní porosty (cca 270 ha). Naopak podíl lesních ploch (cca 190 ha) je pod celorepublikovým průměrem, což je v kontrastu s velmi vysokou lesnatostí blízkého okolí, zejména regionů Kunštátska a Lomnicka. Západní část k. ú. prochází přírodní park Svratecká hornatina sloužící k ochraně krajinného rázu, pro rozvoj obce však žádnou bariéru nepředstavuje. V území najdeme také tzv. VKP (významné krajinné prvky), především u Lamberka a Nyklovického potoka.

Hydrologie a opatření protipovodňové prevence

Olešnici protékají 2 drobné vodní toky – Hodonínka u pramene místně nazývaná Nyklovický potok, která spadá do povodí Svratky, a Veselský potok, který se vlévá do Hodonínky v centru obce. Z vodních ploch je na Veselském potoku vybudována soustava 3 rybníků (Obecní, Dolní a Horní rybník), další vodní díla jsou pak vybudována na Hodonínce (retenční nádrž místně nazvaná Pešák). Po mimořádné události z roku 2002, kdy region Olešnicka, ale i přilehlého Kunštátska, ve velkém měřítku postihla blesková povodeň, byla ještě více akcentována opatření protipovodňové prevence. Během pouhé 1,5 hodiny spadlo na území města extrémních 170 mm srážek, na což soustava 3 rybníků na Veselském potoku a tehdejších 2 poldrů nebyla schopna reagovat. Po této přírodní katastrofě se značnými ekonomickými škodami vynaložila radnice města společně se správcí vodních toků značné úsilí, aby se situace takovýchto rozměrů již neopakovala. Byla vybudována síť 5 retenčních nádrží s bezpečnostními přelivy a spodními výpusťmi, zpracován povodňový plán města a pořízen varovný a hlásný systém (viz kapitola Technická infrastruktura). Dále byly zahájeny práce na úpravě koryta Hodonínky, se samotnou realizací se však počítá až od roku 2016. Do budoucna jsou nadále v plánu průběžné práce na odbahňování rybníků a zprůtočňování koryt místních toků ve spolupráci s jejich správci, vše se bude odvíjet od dostupnosti finančních prostředků.

Pozemkové úpravy

V rurálním regionu, jehož součástí Olešnice bezesporu je, mají nezastupitelnou roli ve vztahu k ochraně půdního fondu, péči o krajinu a zachování či lépe rozvoji biodiverzity, pozemkové úpravy. Ty taktéž napomáhají k vyřešení vlastnických vztahů, zpřístupnění nemovitostí, případně i místních atraktivit a mohou být v rámci nich provedena protipovodňová opatření.

V Olešnici probíhají novodobé pozemkové úpravy již od roku 2003, kdy ústředním motivem jejich vzniku byla nutnost řešit odtokové poměry v krajině, především povodňové situace v povodí Veselského potoka. V nedávné minulosti (2014) proběhla předposlední etapa pozemkových úprav a v současnosti již probíhá realizace etapy poslední, v západní části města. Pozemkové úpravy mj. řešily a řeší novou cestní síť, protipovodňová a protierozní opatření či změny v oblasti vlastnických vztahů (např. převod vlastnických práv k vybraným vodním zdrojům či komunikacím ze státu a soukromých subjektů na obec). Konkrétním výstupem z předchozích pozemkových úprav v k. ú. obce jsou např. v roce 2014 dokončené cesty ke Kněževsi a cesta od mateřské školy k rybníkům a kolem střediska živočišné výroby VSP Group. Příkladem protipovodňových poldrů jsou hráze v povodí Veselského potoka.

KLADY	ZÁPORY
Atraktivní krajina a pestrý reliéf vhodný pro turistický ruch a volnočasové aktivity	Nebezpečí vzniku povodňových situací
Zachovalé životní prostředí	Limitující podmínky pro pěstování teplomilných plodin s ohledem na fyzickogeografické charakteristiky
Investiční aktivita (protipovodňová opatření, pozemkové úpravy, snižování imisní prachové zátěže, třídění odpadu, aj.)	

Hospodaření města

V roce 2014 město hospodařilo s více než 1 milionovým přebytkem, který se mohl zahrnout do rozpočtu na rok 2015. Rozpočet je dlouhodobě koncipován jako vyrovnaný a na rok 2015 byl schválen ve výši téměř 33,8 mil. Kč. Pro zvýšení občanské informovanosti a transparentnosti obecně městská samospráva přistoupila k pořízení webové aplikace „Rozklikávací rozpočet“, kde se zájemci mohou seznámit s konkrétními částkami alokovanými pro různé oblasti a kapitoly. Informace též zahrnují aktuální stav čerpání dané alokované částky. Změna rozpočtového určení daní by měla Olešnici pro rok 2015 umožnit navýšit finanční prostředky určené na investice z cca 1 mil. Kč o další 2-3 mil. Kč.

Tab. 9 Výdajové okruhy města Olešnice v roce 2015.

Tematická oblast	Alokace v % z celkového rozpočtu	Tematická oblast	Alokace v % z celkového rozpočtu
Veřejná správa	27,66	Tělových. a zájmová činnost	3,62
Průmysl a stavebnictví ²	19,12	Sociální služby	2,93
Školství	16,77	Bezpečnost a veřejný pořádek	2,29
Komunální služby	6,72	Bydlení	1,37
Kultura	6,30	Zdravotnictví	1,25
Životní prostředí ³	6,06	Zemědělství	1,19
Doprava	4,73		

Zdroj: Rozklikávací rozpočet Olešnice (www.olesnice.cz), 2015

V uplynulých 10 letech se zásluhou angažovanosti vedení města podařilo získat nemalé finanční prostředky na projekty v různorodých oblastech. Absolutně se jednalo o zisk zhruba 72,5 milionů Kč z fondů EU a finančních mechanismů EHP vč. tzv. Norských fondů na celkem 21 projektů investiční i neinvestiční povahy (bez zahrnutí dotací z národních zdrojů). Vzhledem k prostředkům, se kterými město standardně hospodaří, se jedná o obrovský finanční kapitál investovaný do lokálního rozvoje a zvýšení kvality života místních obyvatel. Již nyní se dá říci, že vzhledem k nastavení nové dotační politiky EU se takto štědré období do budoucna již opakovat nebude. Řadu projektů by nebylo bez těchto externích prostředků možné vůbec realizovat. I dle soudu respondentů jsou vynaložené investice z dotačních zdrojů v obci skutečně viditelné (viz odpovědi na otázku č. 12).

² Výdaje na technickou infrastrukturu, cestovní ruch, vodní díla a vodohospodářství

³ Odpadové hospodářství, péče o zeleň a veřejná prostranství

Tab. 10 Získané dotace v letech 2004-2014.

Rok	DOTACE ZE ZAHRANIČNÍ POMOCI V OLEŠNICI	2004 – 2014 / Projekt:	Náklady projektu (Kč)	Dotace (Kč)	Program
2006	Příjezdové komunikace k lyžařskému areálu Výstavba horní komunikace k rozhledně nad ski-areálem a komunikace spodní nad lokalitou „Priskačův sad“.		4 986 000	3 736 000	Phare 2003
2006	Modernizace lyžařského areálu a dostavba turistické ubytovny Výstavba objektu technického zázemí s podkrovní ubytovnou, modernizace vleku LPV 300, výstavba osvětlení svahu.		7 500 000	5 250 000	SROP
2006	Multifunkční kinosál – digitální kino Rekonstrukce kinosálu a instalace technologie 1. digitálního kina na Moravě.		1 204 000	700 000	Leader ČR
2006	Internetová síť v mikroregionu Olešnicko Výstavba anténního stožáru a stanice technologie bezdrátového internetu, instalace počítačů do obecních úřadů, škol a infocentra.		2 264 000	1 698 000	SROP
2008	Zateplení a výměna otvorových prvků hlavní budovy ZŠ Výměna oken a zateplení obvodového pláště hlavní budovy základní školy vč. nové fasády. Energetické úspory po prvním roce provozu 70%.		10 065 000	7 400 000	OPŽP
2009	Modernizace školských zařízení regionu Olešnicko Výměna oken mateřské školy, zateplení obvodového pláště přístavby ZŠ vč. výměny oken. Rekonstrukce toalet, tělocvičny a výdejny obědů. Instalace multifunkčního učebny, výstavba nové kotelny, rekonstrukce topného systému. Nákup nového nábytku a vybavení.		13 136 000	11 165 000	EHP Norska
2009	Modernizace a rozšíření kulturních zařízení regionu Olešnicko Adaptace přízemí kulturního domu na učebny základní umělecké školy vč. nákupu vybavení a hudebních nástrojů. Adaptace 2. Podlaží bývalého domu služeb na knihovnu vč. vybavení a výpočetní techniky. Adaptace dvorního traktu domu služeb na galerii obrazů a muzeum historických vozidel.		8 381 000	7 752 000	ROP Jihovýchod
2009-2012	Reedukace specifických vývojových poruch učení a poruch řeči dětí v mikroregionu Olešnicko Mzda pro kvalifikované vedoucí 11 dys a logo kroužků po celou dobu realizace, tvorba učebních plánů pro jednotlivé kroužky, nákup pomůcek pro dys a logo nápravu, vybudování dys a logo učebny s 11 PC, dataprojektorem a stahovacím plátnem, další vzdělávání vyučujících.		1 839 469	1 837 241	OPVK
2010	Modernizace a úpravy lékařského střediska Olešnice jako centra ambulantní péče pro občany DSO Oprava krovu a výměna střešní krytiny, výměna oken, rekonstrukce vytápění objektu, rekonstrukce WC u pediatrie, zvukotěsné oddělení ordinace praktického lékaře od čekárny, zřízení převlékárny u gynekologa. Úpravy centrální chodby a schodiště, izolace venkovní stěny, rekonstrukce chodníku a zajištění bezbariérového přístupu pro kočárky.		2 706 950	1 192 472	SZIF PRV- MAS
2010-2012	Rozšíření znalosti a dovednosti a posílení kompetencí v oblasti cizích jazyků a ICT v mikroregionu Olešnicko Mzda pro vedoucí předmetových komisí, učitele volitelných a nepovinných předmětů se zaměřením na cizí jazyky a IT po celou dobu realizace, tvorba učebních plánů pro jednotlivé předměty a kroužky, nákup učebnic, každoroční prázdninový dvou týdně jazykový kurz pro 40 žáků s účastí 4 anglicky hovořících cizinců, vybudování jazykové učebny s jazykovou laboratoří a IAT, vybudování IT učebny s 15 PC a IAT, další vzdělávání vyučujících.		3 354 033	3 327 260	OPVK
2010-2012	Rekonstrukce historických hřbitovních zdí Oprava zdiva, oprava omítek, oprava a doplnění stříšek zdi oplechováním.		2 239 616	1 679 712	SZIF PRV- MAS
2012	„I já jsem mladým a aktivním Evropanem“ Skupina mladých občanů Olešnicka a Saardevald na výměnném pobytu. Poznání ČR jako země v centru Evropy a Estonska jako pobaltské země s kulturou tradicemi a jejich historií.		606 000	454 500	Mládež v akci - MŠMT
2012	Hasičská zbrojnice Olešnice, centrum požární ochrany, občanských, sportovních a kulturních aktivit Přístavba šaten a dílny, oprava podlah a omítek v garážích, výměna střešní krytiny včetně laťování, výměna oken a oprava venkovní omítky, zpevnění plochy a zatravnění		2 149 097	849 395	SZIF PRV- MAS
2012-2015	Dobré nápady jsou cestou ke kvalitnímu vzdělávání – EU peníze školám Vytváření a ověřování sad vzdělávacích materiálů a digitálních učebních materiálů ve většině vyučovacích předmětů, mzda pro autory jednotlivých výukových materiálů (všichni vyučující), další vzdělávání vyučujících, vybudování nové IT učebny s 25 PC a IAT, výměna 10 PC pořízených v rámci projektu Internetová síť v mikroregionu Olešnicko, nákup 1 IAT pro 1. stupeň (realizace nákupů duben + květen 2014).		1 527 468	1 527 468	OPVK
2012-2013	Zametací vůz pro město Olešnice Pořízení zametacího vozu City ranger 3 500 ke snížení prašnosti z pozemních komunikací v Olešnici.		2 435 000	2 191 500	OPŽP
2013	Protipovodňová opatření města Olešnice na Moravě Pořízení čidel na vodních tocích, systém včasné výstrahy bezdrátovým rozhlasem, digitální povodňový plán		1 353 755	1 218 378	OPŽP
2013	Rozšíření zázemí tenisu pro ženy a mládež Výstavba nového tenisového kurtu v ulici v Lukách s technickým zázemím pro sportovce		1 002 774	437 373	SZIF PRV- MAS
2013-2015	Podpora zájmové činnosti v oblasti techniky, vědy, řemesel a ochrany přírody Otevření 7 nových zájmových útvarů zaměřených na pracovní činnosti, techniku, řemesla a ochranu přírody, mzda pro kvalifikované vedoucí těchto kroužků po celou dobu realizace, tvorba učebních plánů pro jednotlivé kroužky, vybudování naučné stezky v lesoparku Sklaky, vybudování nového skleníku na školním cvičném pozemku, nákup vybavení pro některé kroužky (cvičná kuchyně, dílny, pozemek), 8 exkurzí (planetárium, technické muzeum, botanická zahrada, strojírenské a zemědělské podniky v okolí...).		985 280	943 314	OPVK
2014	Dům chráněného bydlení Olešnice Výstavba nového domu chráněného bydlení pro tělesně postižené v ulici Cihelna. Výstavba inženýrských sítí, úprava komunikací, parkovišť a okolí domu.		15 422 000	13 108 700	ROP Jihovýchod
2014	Modernizace praktického vyučování ZŠ a MŠ Výstavba učebny péstitelských prací, adaptace učeben fyziky, dílen a cvičné kuchyně. Výstavba nové školní zahrady.		6 570 574	5 521 458	ROP Jihovýchod
2014	Adaptace skladu KD na víceúčelové zařízení Přestavba bývalé náradovny ve dvorním traktu KD na víceúčelové zařízení klubovny.		969 436	493 567	SZIF PRV- MAS
	Projekty podpořené ze zahraniční pomoci		90 697 452	72 483 338	CELKEM

Zdroj: www.olesnice.cz, 2015

SWOT analýza

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
1. Aktivita samosprávy v oblasti místního rozvoje a využívání dotačních příležitostí	1. Periferní poloha v rámci JMK, ORP, páteřní dopravní a technické infrastruktury
2. Angažovanost místních ve společenském životě, aktivní řešení problémů radnicí	2. Podprůměrné hodnoty vzdělanosti obyvatelstva
3. Tradiční produkční vzorce – fungující průmyslové a zemědělské struktury	3. Nedostupnost stavebních pozemků k rezidenční výstavbě
4. Nízká nezaměstnanost	4. Záporné saldo dojížděky do zaměstnání
5. Protipovodňová prevence	5. Převaha nekvalifikovaných pracovních pozic
6. Investice do technické a dopravní infrastruktury	6. Časová dostupnost center dojížděky
7. Pravidelné spojení s centry zaměstnanosti a služeb	7. Technický stav především krajských pozemních komunikací
8. Nadprůměrná vybavenost sídla této velikostní kategorie službami, infrastrukturou	8. Dojížděková vzdálenost rychlé záchranné služby a občanů za specializovanými zdravotními službami
9. Kvalita životního prostředí, atraktivita krajiny	9. Existence zanedbaných lokalit v obci
10. Silná image obce zásluhou ski areálu	
11. Stabilně vyrovnaný rozpočet	
12. Orientace na návštěvníka (TIC, muzea)	

Příležitosti (O)	Hrozby (T)
1. Využití silné image ski areálu k nabídce doplňkových služeb a návazných turistických produktů, prodlužování turistické sezóny	1. Trend demografického stárnutí
2. Atraktivita střediskových služeb	2. Snižující se počty přistěhovalých
3. Zájem o bytovou výstavbu	3. Velký význam upadajícího sektoru zemědělství
4. Širší zázemí atraktivní oblasti Jihomoravského kraje, především Brna	4. Závislost na nízkém počtu zaměstnavatelů
5. Nové programové období EU 2014–2020 a další dotační příležitosti (národní, krajské, nadace)	5. Vysoká závislost systému provozování vodohospodářské infrastruktury městem na místních provozech (mlékárna)
6. Dále podporovat místní spolky a dění v obci pro různorodé cílové skupiny	6. Upadající zájem o volnočasovou infrastrukturu
7. Úsilí min. udržet stávající rozsah služeb v obci	7. Potenciální vznik povodňových situací (navzdory protipovodňové prevenci)
8. Posilování pozice Olešnice v oblasti nabídky regionálních produktů	8. Dále se zhoršující stav především krajských silnic
9. Zlepšení komunikace mezi občany samotnými a mezi občany a radnicí	9. Do budoucna riziko potenciálního nezájmu mladých lékařů o působení v periferní lokalitě

Vize města Olešnice

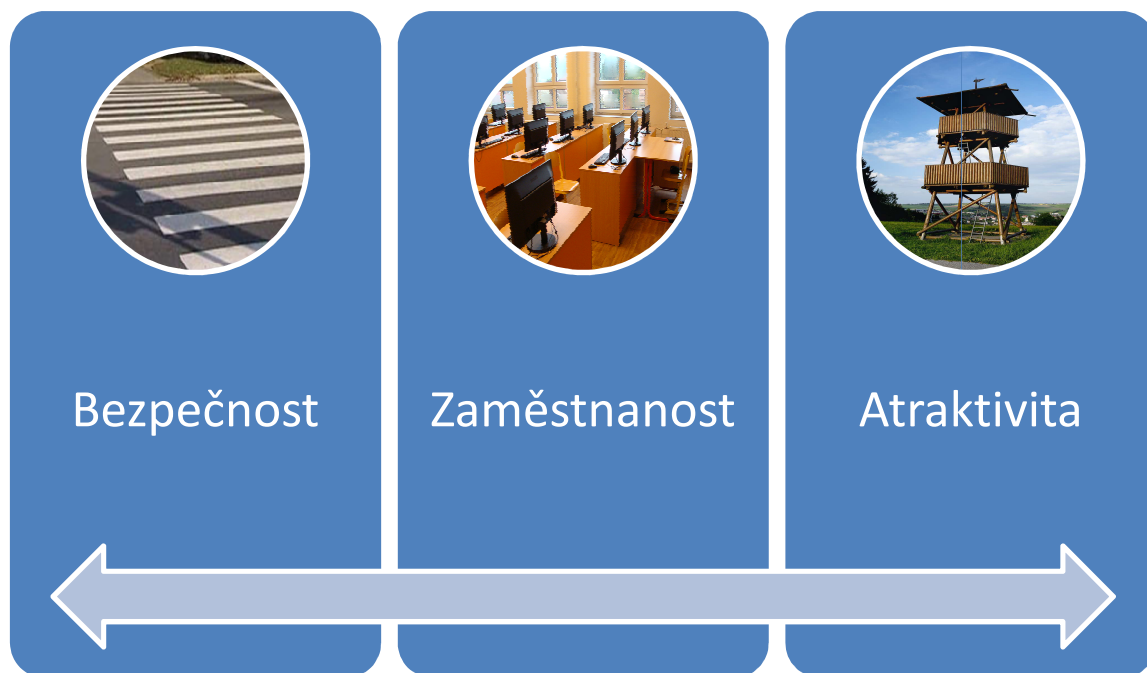
Vize byla formulována s ohledem na identifikované předpoklady v analytické části a opírá se rovněž o názory prezentované v dotazníkovém šetření. Cílem rozvoje každé obce v nejširším pojetí by mělo být vytváření vhodných podmínek k životu místního obyvatelstva, tedy reflektování jeho hodnot, potřeb a přání, a zároveň také usilovat o propagaci obce navenek v konkurenčním boji ostatních sídel, resp. turistických destinací. Z tohoto pohledu byla zvolena následující formulace vize strategie:

*Klidné místo k životu s koncentrací pracovních příležitostí a
středisko volného času*

Obecná vize rozvoje města Olešnice je dále rozpracována do podoby konkrétnějších strategických cílů/tematických pilířů, které jsou naplňovány prostřednictvím jednotlivých opatření a aktivit.

Strategické cíle rozvoje města Olešnice

Program rozvoje města Olešnice definuje 3 základní tematické pilíře reprezentující strategické cíle. Každý z těchto pilířů obsahuje několik rozvojových témat, kterými by se měla městská samospráva ve vytyčeném období blížeji zabývat.

Strategický cíl 1: Bezpečnost

Bezpečnost na úrovni města zahrnuje širokou škálu opatření a aktivit, jejichž společným cílem je, aby se občané cítili ve městě bezpečně, mohli se po obci společně se svými dětmi bez starostí pohybovat a mohli se spolehnout na záchranné složky v případě nastalé nepříznivé situace. Samotnými občany je téma bezpečnosti velice akcentováno, stejně tak bývá jedním z nejdůležitějších aspektů při rozhodování zájemců o bydlení, obzvláště rodin s malými dětmi. Proto je tomuto cíli přikládána odpovídající důležitost.

Opatření a aktivity cíle 1:

1.1 Bezpečná doprava – budování chodníků, odpovídající technický stav komunikací, opatření zpomalující dopravu v místech s koncentrací lidí a zejména dětí, přechody pro chodce, separace cyklistů od automobilového provozu, podpora IDS s cílem omezit individuální přepravu.

1.2 Integrovaný záchranný systém – vybavenost a akceschopnost složek integrovaného záchranného systému, protipovodňová prevence vč. hlásného a varovného systému.

1.3 Veřejná prostranství a pořádek – kamerový systém pro monitoring veřejného pořádku, přítomnost represivních složek, tvorba legislativy v kompetenci obce (vyhlášky) reflektující aktuální dění v obci, veřejná prostranství s vyloučením motorové dopravy a existencí bezpečných dětských hřišť, veřejná zeleň - údržba, revitalizace a nová výsadba, stav a množství městského mobiliáře.

Strategický cíl 2: Zaměstnanost

Problematika zaměstnanosti rezonuje napříč celou moderní společností. Pokud se budeme dívat na Olešnici jako na sídlo venkovského typu, kterým z hlediska své polohy, počtu obyvatel a stále i strukturou ekonomické základny bezesporu je, budou pro naplnění tohoto cíle stěžejní 3 témata. Tím prvním je vzdělávání a příprava obyvatelstva na požadavky trhu práce, druhým struktura místní ekonomické základny a třetím vyjíždka místních obyvatel za prací.

Opatření a aktivity cíle 2:

2.1 Regionální školství – udržení a rozvoj školství v kompetenci obce s důrazem na nové výukové přístupy, možnosti a technologická vybavení, rozvoj kvality lidských zdrojů.

2.2 Další vzdělávání – podpora dalšího vzdělávání, celoživotního učení s cílem dlouhodobé perspektivy místních obyvatel na trhu práce.

2.3 Institut veřejně prospěšných prací (VPP) – pokračování ve využívání VPP hrajících klíčovou úlohu ve snižování lokální nezaměstnanosti, podporujících motivaci k hledání práce a přispívajících ke zvyšování kvality veřejných prostranství (přímo, nepřímo).

2.4 Podpora podnikání a rozšiřování místní ekonomické základny – spolupráce města s podnikatelskými subjekty na poli trhu nemovitostí vč. využívání brownfields, informačního servisu, infrastruktury, diversifikace činností s důrazem na uvádění místní produkce na trh.

2.5 Snižování energetické náročnosti budov a provozů obecních zařízení, využívání OZE – zateplování, nové technologické postupy, alternativní zdroje energie a tepla vč. OZE, využívání odpadního tepla, apod. s dopady na snižování provozních nákladů a podporu regionální zaměstnanosti.

2.6 Monitoring možností využití institutu sociálního podnikání – vykrytí „hluchých míst“ na trhu práce, využití místního potenciálu ve spolupráci s okolními obcemi.

2.7 Dopravní obslužnost a dostupnost – zachování a další rozvoj pravidelných spojení se středisky pracovních příležitostí vč. zkracování časových lhůt přepravy, zvyšování komfortu ve VHD vč. budování přestupních terminálů.

Strategický cíl 3: Atraktivita

Atraktivita obce jakožto místa pro život obyvatel, tak i turistického cíle pro návštěvníky je jednou ze základních determinant jejího úspěchu. Samosprávy obcí mohou vhodnými opatřeními samy aktivně ovlivňovat dění a ráz na svém území. Tím máme na mysli zejména využívat daného potenciálu a příznivých předpokladů či naopak překonávat „zděděné“ překážky, bariéry a nedostatky. Tento strategický cíl tedy představuje širokou škálu opatření zajišťujících občanům základní i život zpříjemňující služby a lákajících turisty na své zajímavosti. Činorodost v této oblasti je nejlépe měrným indikátorem schopnosti a iniciativy obecní samosprávy.

Opatření a aktivity cíle 3:

3.1 Bytová výstavba, sociální bydlení a sociální služby – pořízení/aktualizace územně plánovací dokumentace, zasíťování pozemků, výstavba sociálního bydlení, udržení pobytových a terénních sociálních služeb, rozvoj služeb pro seniory (denní stacionáře).

3.2 Zdravotnické služby – udržení stávajících zdravotních služeb, modernizace a vybavení zdravotního střediska, podpora působení lékařů ve venkovském prostředí.

3.3 Technická infrastruktura – rekonstrukce/údržba vodovodního řádu a kanalizační sítě vč. ČOV, modernizace vodovodních přípojek, rozšiřování počtu sběrných hnízd, předcházení vzniku odpadu vč. využívání kompostu, podpora třídění a recyklace odpadu, modernizace veřejného osvětlení.

3.4 Volnočasová infrastruktura – udržení sítě stávající infrastruktury a její rekonstrukce, vybudování drobné sportovní infrastruktury vhodně doplňující stávající síť služeb.

3.5 Turistická infrastruktura – budování sítě doplňkových služeb ski areálu a prodlužování návštěvnické sezony, rozvoj cykloturistiky v návaznosti na místní zajímavosti, udržení TIC, péče o památky a muzea, propagace a marketing.

3.6 Společenský a kulturní život – podpora místním spolkům a jejich spolupráce se školou, podpora aktivit pro seniory a děti, modernizace prostor pro společné setkávání.

3.7 Životní prostředí – pozemkové úpravy, péče o okolní krajinu, údržba vodních ploch a vodních toků.

Implementace dokumentu

Program rozvoje města Olešnice v této kapitole prezentuje soubor objektivně žádoucích záměrů a aktivit na příštích 6 let. Ty vyplývají ze znalosti místního prostředí a provedených dílčích tematických analýz, zohledňují názory a potřeby občanů a v neposlední řadě též reflektují programové prohlášení Rady města představující politický závazek vedení města vůči svým voličům/občanům.

Akční plán na období 2015–2020

Akční plán představuje základní indikativní seznam plánových projektových záměrů městské samosprávy na léta 2015–2020. Bude průběžně aktualizován, zpřesňován a případně i doplňován o další záměry vycházející z výše uvedených opatření, které se ukáží být v daném čase potřebné a nezbytné pro dění v Olešnici a pro spokojenost místních obyvatel. Každý záměr je zařazen pod konkrétní opatření, dále jsou uvedeny informace o přibližném termínu realizace vč. vyčíslení očekávaných nákladů a možného využití externích finančních zdrojů, které si však zaslouží další rozpracování a konzultace s poskytovateli dotací.

Management

Tento koncepční dokument vznikl jako podpůrný nástroj pro rozhodování městské samosprávy o místním rozvoji. Veškerou zodpovědnost za využívání tohoto dokumentu, resp. naplňování jeho vize a cílů prostřednictvím konkrétních aktivit a projektů tedy nese právě samospráva. Tu by měl v této otázce úzce podporovat úřednický aparát města, který plní úkoly v samostatné působnosti stanovené samosprávou obce. Pro bezproblémové a on-line užívání dokumentu bude všem zájemcům k dispozici jeho elektronická verze publikovaná na oficiálních internetových stránkách města (www.olesnice.cz). Další konkrétnější procesní a organizační postupy jako např. stanovení harmonogramu práce s dokumentem, zapojení vybraných pracovníků úřadů do implementace dokumentu, apod. zpracovatel Programu plně ponechává na rozhodnutí objednatele.

Monitoring

Nejjednodušším a nejprůkaznějším indikátorem implementace dokumentu bude počet skutečně zrealizovaných projektů obsažených v akčním plánu a jeho aktualizovaných verzích. Vedení města bude o těchto výsledcích průběžně informovat na zasedáních zastupitelstva, v tištěném městském zpravodaji a na webu města.

Aktualizace dokumentu

Navržený plán opatření a aktivit je koncipován jako dostatečně široký a komplexní. Program počítá s aktualizací zejména projektového zásobníku/akčního plánu, a to min. 1x do roka. Důvodem pro tento krok je jednak zaznamenání průběžné práce na jednotlivých projektech a jednak poměrně dlouhý časový horizont, ve kterém může vyvstat celá řada neočekávaných událostí, potřeb, příp. i dotačních příležitostí žádajících si bezodkladný a aktivní přístup municipality. Nicméně tyto nově navržené projektové záměry reflektující aktuální potřeby by měly vždy vycházet z navržených cílů a opatření, aby byl zachován koncepční přístup radnice k rozvoji svého území. Za aktualizaci projektového zásobníku bude zodpovědná Rada města, aktualizace se bude provádět buď formou dodatku nebo uvedením konkrétní změny/aktualizace přímo do dokumentu.

Tab. 11 Projektový zásobník.

Záměr	Opatření programu	Očekávaný rok realizace	Očekávané náklady (Kč)	Potenciální dotační příležitost
Výstavba chodníků na průtahu městem	1.1	2015–2020	8 000 000	SFDI - Bezpečnost
Modernizace parkoviště u zdravotního střediska	1.1	2015–2020	1 500 000	PRV JMK
Rekonstrukce komunikace na Horním Vejpustku	1.1	2015–2020	2 000 000	MMR
Průběžné opravy komunikací, chodníků	1.1	2015–2020	2 000 000	MMR
Revitalizace sídelní zeleně, lesopark Skalka	1.3	2015–2020	4 000 000	OPŽP 4.4
Rekonstrukce střech MŠ a ZŠ	2.1	2015–2020	1 800 000	OPŽP 5.1 (zateplení), PRV JMK
Modernizace učeben ZŠ	2.1	2015–2020	3 000 000	IROP 2.4
Dopravní terminál IDS	2.7	2015–2020	2 500 000	IROP 1.2, SFDI - Bezpečnost
Zasíťování ploch pro bydlení	3.1	2015–2020	14 000 000	MMR – Program podpory bydlení
Výstavba sociálního bydlení	3.1	2015–2020	10 000 000	IROP 2.1
Modernizace rozvodných sítí pitné vody	3.3	2015–2020	2 000 000	OPŽP 1.2
Rekonstrukce kanalizace na Rovečinské	3.3	2017	1 000 000	-
Průběžné opravy vodovodu a kanalizací vč. ČOV	3.3	2015–2020	7 000 000	-
Rekonstrukce veřejného osvětlení	3.3	2015–2020	4 000 000	MPO – Program EFEKT
Rozšíření počtu sběrných hnízd	3.3	2015–2020	300 000	OPŽP 3.2
Výstavba posilovny	3.4	2016	300 000	JMK - Zkvalitnění sportovního prostředí
Rekonstrukce koupaliště	3.4	2015–2020	1 500 000	-
Rekonstrukce atletického areálu	3.4	2015–2020	4 500 000	MŠMT - Státní podpora sportu
Modernizace kulturního domu	3.6	2015–2020	5 000 000	IROP 2.1
Úpravy koryt vodních toků (Hodonínka)	3.7	2016-2017	20 000 000	OPŽP 1.3
Odbahnění rybníků	3.7	2015–2020	3 500 000	MZE - Program 129 130, OPŽP 4.4

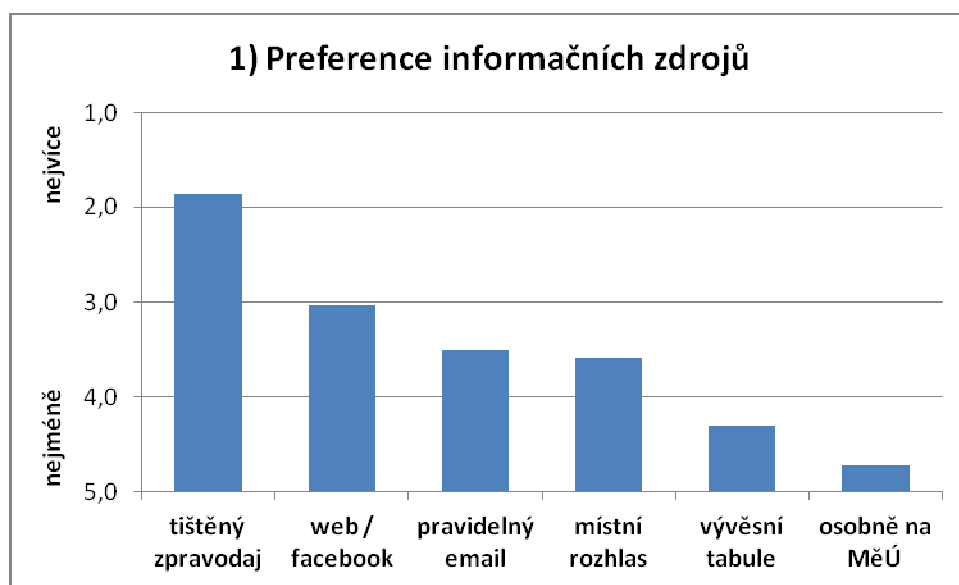
Zdroj: město Olešnice, 2015

Vyhodnocení dotazníkového šetření pro Program rozvoje města Olešnice na období 2015–2020

V tomto dokumentu jsou sdruženy výsledky všech odevzdaných dotazníků. Při počtu 150 respondentů se jedná o reprezentativní vzorek 11 % obyvatel starších 18 let. Dotazování probíhalo v termínu 27. 4. 2015 – 4. 5. 2015 a to korespondenční formou. Jelikož se metodika jednotlivých otázek mírně lišila v počtu umožněných zaškrtnutých odpovědí, je na to u každé otázky upozorněno. Výsledek každé otázky je však vždy (vyjma otázky č. 1) sumou všech těchto odpovědí a kvantifikuje tedy dotaz „v kolika procentech případů se daná odpověď vyskytovala mezi všemi zaškrtnutými možnostmi“.

1) Jakou cestou byste se informace o dění ve městě dozvídal/a nejraději?

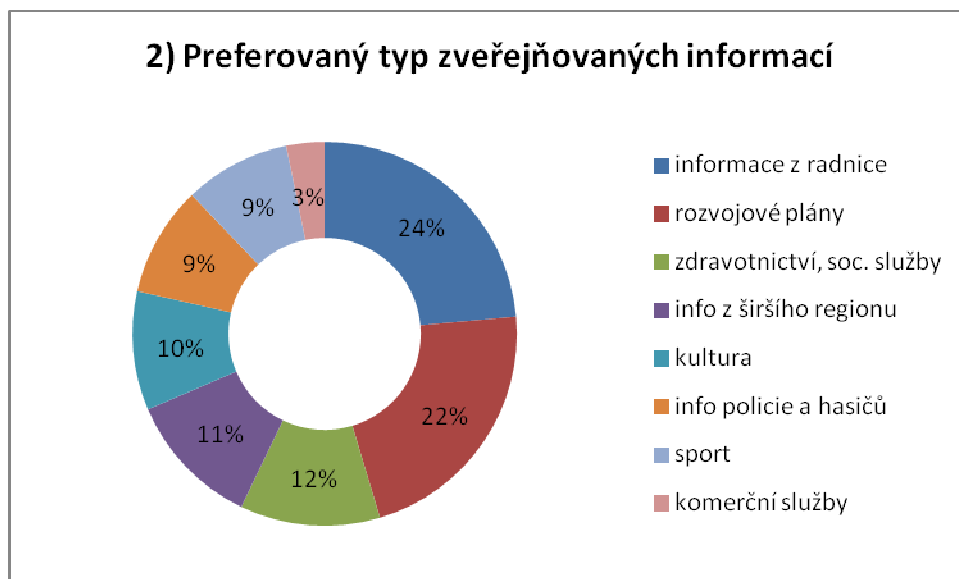
(preferenční pořadí všech šesti možností, 1-6 – v grafu průměr každé z možností, 148 odpovědí celkem)

Z výsledků vyplývá výrazná preference zisku informací o dění ve městě z tištěného zpravodaje, jež se stal základním zdrojem. Tato možnost získala průměrné umístění 1,9. Druhým nejpreferovanějším zdrojem jsou informace zveřejňované na internetových stránkách města, příp. moderně zpřístupněné prostřednictvím sociálních sítí, zde jmenovaný Facebook. Do budoucna by měl být tok informací touto cestou značně posílen. Vzájemně srovnatelnou oblibu má místní rozhlas či pravidelně rozesílaný email. Emailová služba není v Olešnici dosud provozována, ale vzhledem ke komplexnosti vzorku šetření a předpokládané větší zdrženlivosti starších občanů k takové novince, znamená průměrně zaznamenaná hodnota 3,5 b. značnou oblibu. Služba funguje s danou frekvencí, např. s měsíční pravidelností, a to pro uživatele, kteří se k této službě přihlásí oznámením emailové adresy příjemce. Spíše marginální důležitost je přisuzována vývěsní tabuli městského úřadu či osobnímu doptání se administrativy radnice města.

2) Jaký typ dosud zveřejňovaných informací by měl být posílen?

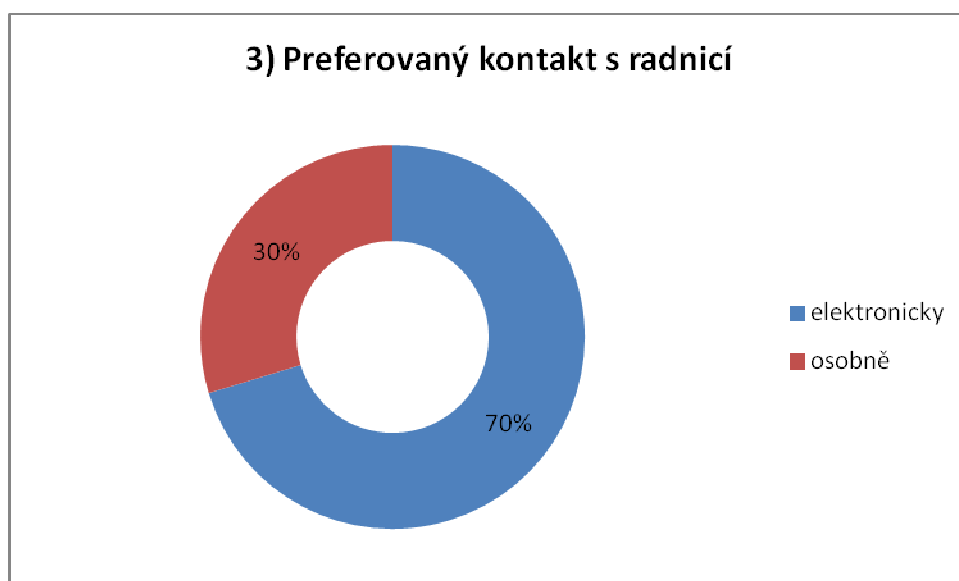
(2 výběrové odpovědi, 282 odpovědí celkem)

V dosavadních informačních zdrojích by nejspíše měly být posíleny především informace z radnice (tedy např. finanční údaje, rozhodovací procesy apod.) a dále související rozvojové plány města (obě možnosti více než 20% podíl). Relativně vyrovnaný je požadavek na posílení informací o, v pořadí, zdravotnictví a sociálních službách, širším regionu, kultuře, činnosti policie a hasičů a sportu. Respondenti si nejméně přejí posílení zveřejňování nabídek komerčních služeb.

3) Jaký kontakt s radnicí byste upřednostňoval/a?

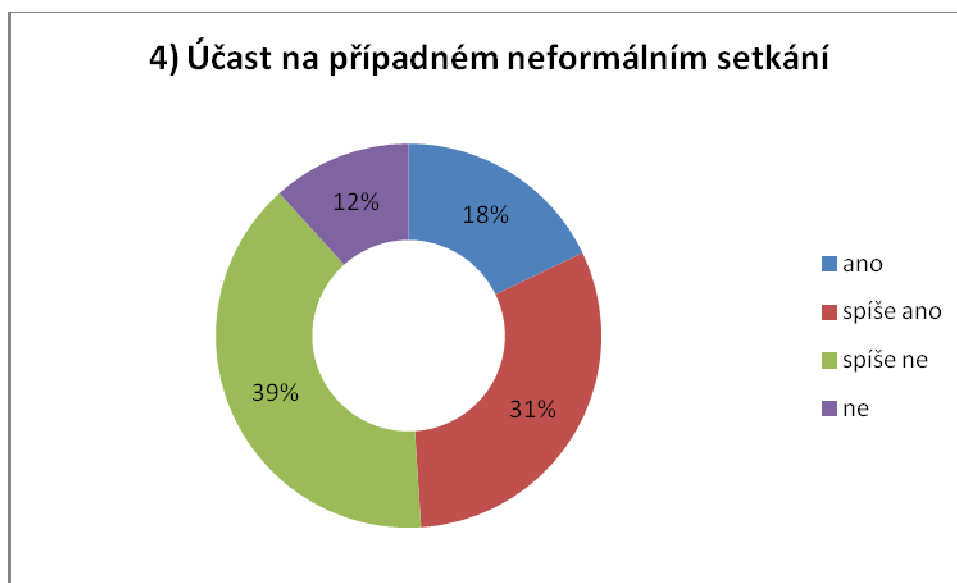
(1 možná odpověď, 148 odpovědí celkem)

Obyvatelé města zastoupení respondenty dotazníkového šetření si s převahou 70 % přejí elektronický kontakt s radnicí. To, při vědomí nemožnosti některých správních úkonů elektronickou cestou, znamená klást důraz na efektivitu a flexibilitu elektronické komunikace ať už se jedná o emailovou komunikaci nebo zpřístupnění maximálního množství informací či formulářů prostřednictvím webových stránek města. Praktický osobní kontakt preferuje 30 % respondentů.

4) Zúčastnil/a byste se neformálního setkání vedení radnice s občany pro sdílení svých názorů na některá témata rozvoje města?

(1 možná odpověď, 145 odpovědí celkem)

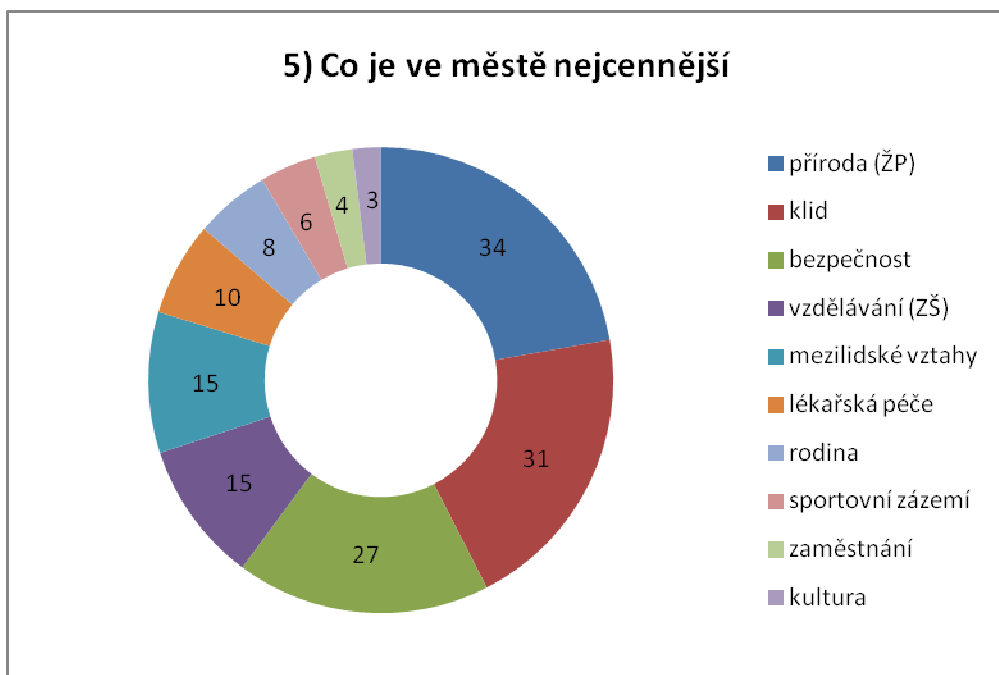

Cestou k zdůvěryhodnění vedení města a přiblížení jeho problémů obyvatelům, již se ostatně většinou týkají, je organizování neformálních setkání vedení města s občany a to nad rámec formálních zasedání zastupitelstva města. Z odpovědí vyplývá, že by tuto aktivitu přivítala zhruba polovina respondentů (18 % ano, 31 % spíše ano). Záporné odpovědi byly rozděleny na 39 % respondentů spíše neúčastnících, 12 % určitě ne.

5) Co je pro Váš život ve městě nejcennější?

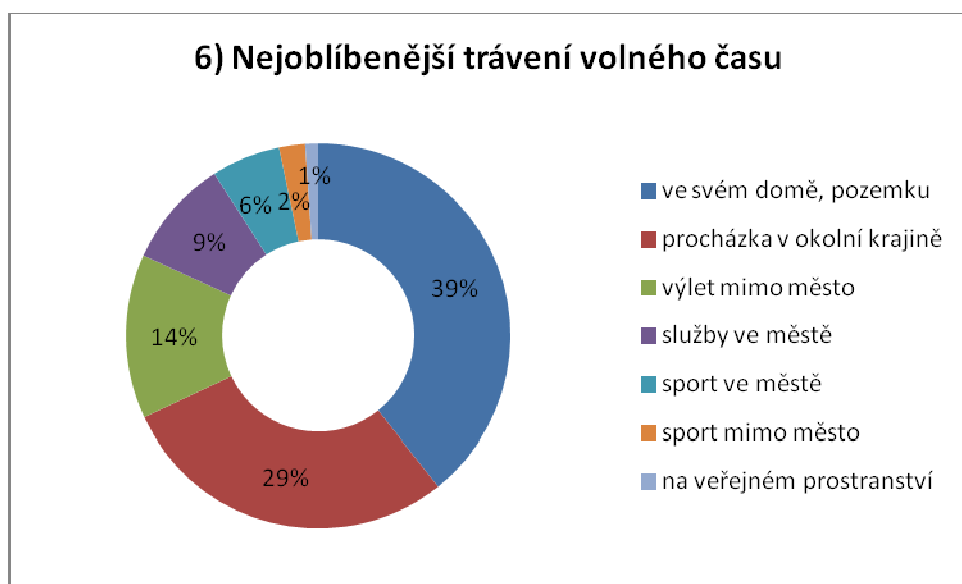
(otevřená otázka, v grafu počty 10 nejčastějších odpovědí)

Dotazovaní respondenti se nejčastěji shodovali ve třech mírně souvisejících okruzích, nejcennějších atributech města – příroda (resp. životní prostředí) (34x), klid (31x) a bezpečnost (27x) – dohromady 60 %. Frekventovaně se objevovalo rovněž vzdělávání či mezilidské vztahy – každé zmíněno 15x. Mezi deseti nejcennějšími věcmi pro život ve městě byla ještě dále jmenována lékařská péče, rodina, sportovní zázemí, zaměstnání a kultura.

6) Jaký je Váš nejoblíbenější způsob trávení volného času?

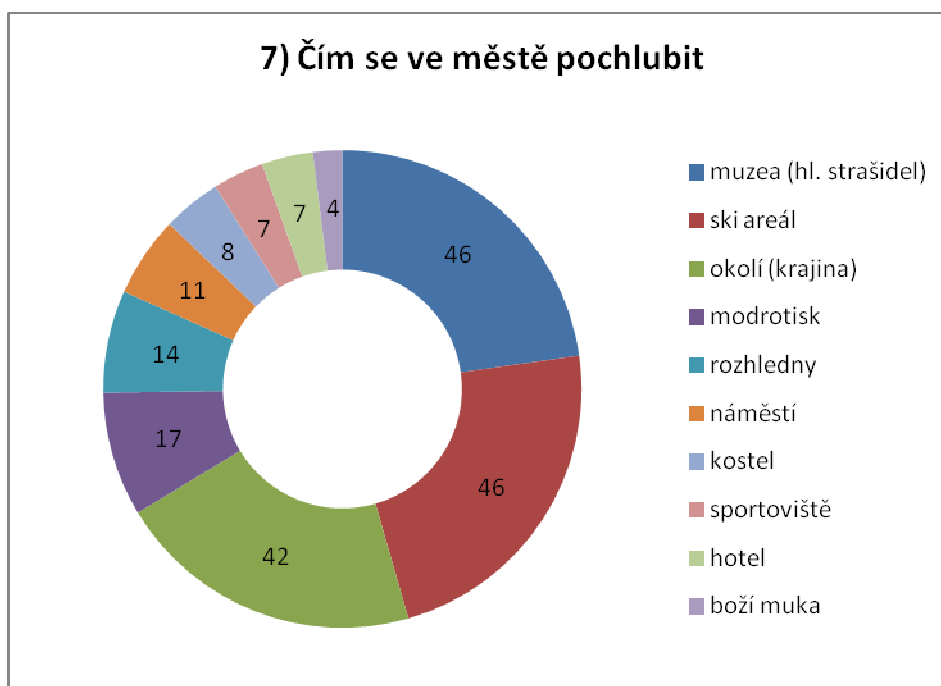
(2 výběrové odpovědi, 279 odpovědí celkem)

Nejoblíbenějším způsobem trávení času ve městě, jak vyplynulo z odpovědí respondentů, je aktivita ve svém domě či pozemku a to s převahou v 39 % případů. Atraktivní aktivitou (29 %) je rovněž procházka v okolní krajině. 14 % zaznamenaly výlety mimo město. Z 9 % bylo jako nejoblíbenější způsob označeno využívání služeb ve městě. Dohromady 8 % pak získaly sportovní aktivity ať už ve městě nebo mimo město. Trávení volného času na veřejném prostranství respondenti za příliš oblíbené nepovažují.

7) Kdyby k Vám přijela návštěva, která zde ještě nebyla, čím byste se ve městě pochlubili?

(otevřená otázka, v grafu počty 10 nejčastějších odpovědí)

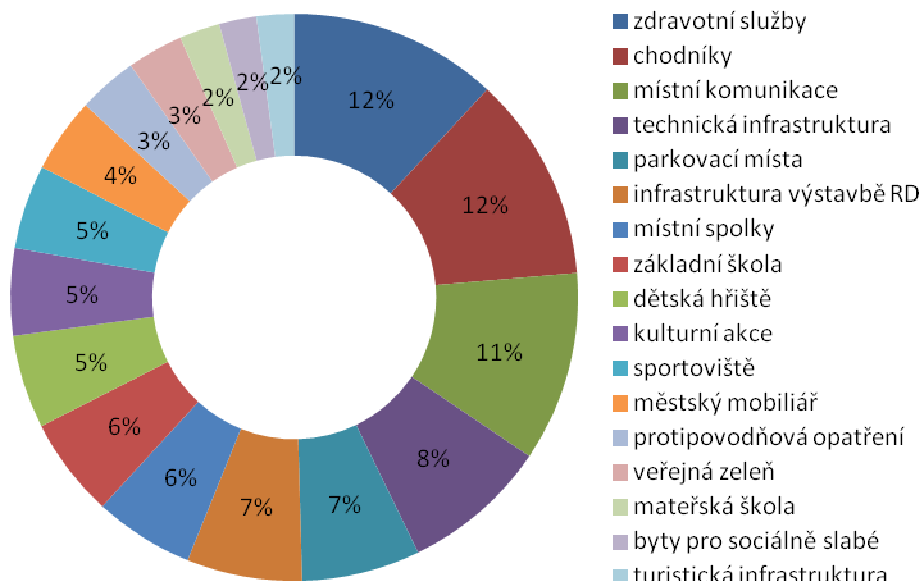
Shodně nejčastěji zmiňovanými místy, kam by respondenti zavedli návštěvu, jsou místní muzea (zde především většinou zmiňované Muzeum strašidel) a rovněž ski areál (obě možnosti se objevily 46x). Třetím nejčastějším místem k pochlebení byla obecně okolní krajina (v kategorii 42 odpovědí). Relativně často bylo rovněž upozorňováno na atraktivitu tradice modrotisku, rozhleden nebo cílů na náměstí. Mezi dalšími byla zmíněna i sportoviště nebo boží muka.

8) Do kterých oblastí/akcí je třeba investovat finanční prostředky města?

(4 výběrové odpovědi, 564 odpovědí celkem)

Pro budoucí strategii města je otázka na cílení investičních prostředků možná vůbec nejdůležitější. Respondentům bylo nabídnuto 17 možností a jedna příležitost k vypsání své vlastní (využito 1x), z nichž bylo možné vybrat až 4 varianty. Za podobně urgentní cíle jsou považovány aktivity na podporu zdravotního střediska a udržení základních zdravotních služeb (12 %), rekonstrukce či výstavba chodníků (12 %) a údržba a oprava místních komunikací (11 %). Další možnosti již nebyly zmiňovány ani z 10 %, nicméně vzhledem k tématické roztržitosti jsou některé stále významně zastoupeny. Patří do nich především problémy spojené s investicemi do technické infrastruktury (vodovod, kanalizace), do výstavby parkovacích míst a do infrastruktury pro novou výstavbu rodinných domů. Alespoň 30x byly ještě zmíněny investice do místních spolků, základní školy nebo do dětských hřišť.

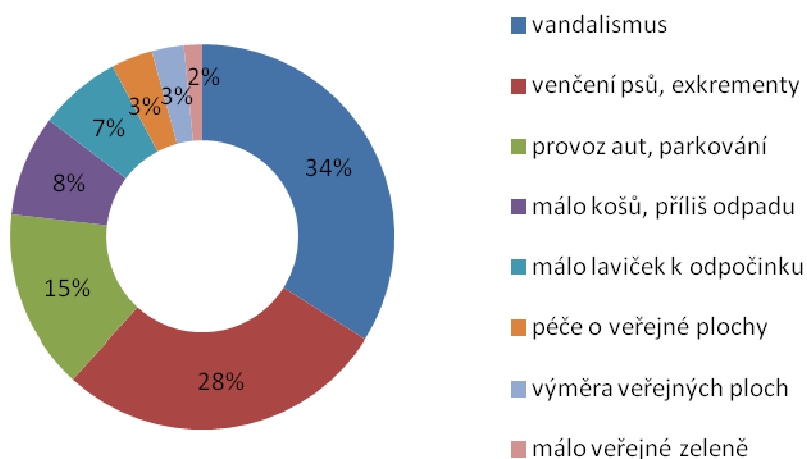
8) Preference investičních cílů města

9) Vyberte, která z následujících možností aktuálně poškozuje kvalitu veřejného prostranství.

(2 výběrové odpovědi, 259 odpovědí celkem)

9) Problémy veřejných prostranství

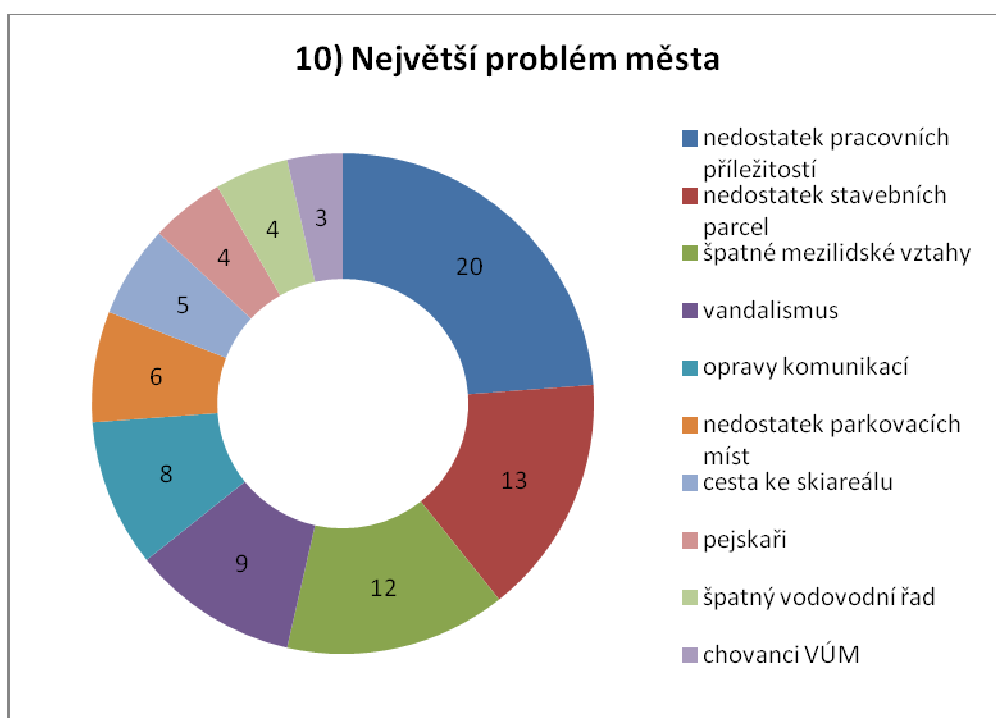

Kvalita veřejných prostranství je jednou z charakteristik, kterou město často může ovlivnit a zároveň je její projev mezi obyvateli rychle znatelný. Dotazník nabízel 8 možností nejpalčivějších problémů, z nichž respondenti v největší míře vybrali vandalismus (34 %). Tento problém je však bohužel spíše než zanedbáním péče města problémem kvality části místní společnosti, jejíž náprava či restrikce je obtížná. Částečně podobně tomu může být i u druhé nejčastější odpovědi a to okolnostmi venčení psů (28 %), kde ale může město přispět rozšířením zákazu a snahou o trestání jeho nedodržování nebo jít alespoň naproti posílením instalace košů s pytlíky na exkrementy. V 15 % odpovědí byl

jmenován problém projíždějících a, zde pravděpodobně především, parkujících automobilů. Zhoršení kvality veřejného prostranství vinou nedostatečného počtu košů a s tím spojeného množení odpadu na nesprávných místech se vyskytuje v 8 % odpovědích a nedostatek laviček či obecně míst k odpočinku v 7 %. Další možnosti lze vzhledem k počtu jejich zaznamenání považovat za nevýznamné.

10) Co je dle Vašeho názoru největším problémem města?

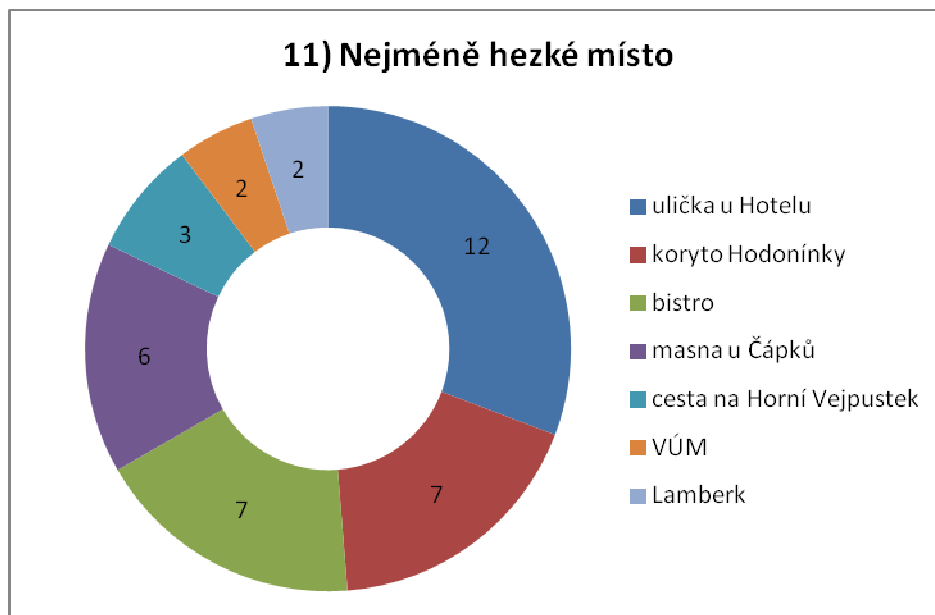
(otevřená otázka, v grafu počty 10 nejčastějších odpovědí)

Ožehavou otázkou je definování největšího problému města, neboť je nutné stanovit subjektivní žebříček hodnocení negativních zkušeností s fungováním města. Bylo zaznamenáno velké množství rozdílných názorů, které jsme však pro přehlednost a metodickou kontinuitu sloučili do 10 nejčastějších problematických témat. Nejčastějším negativním faktorem byl definován nedostatek pracovních míst. Ten je ale spíše problémem regionálním, než akutním nedostatkem města. Rezonujícím problémem je rovněž zajištění a případné technické zasiťování pozemků pro výstavbu nových rodinných domů, což je navíc dáváno do souvislosti s odchodem mladých rodin z města. 12x byl jako největší problém zaznamenán obecně mezilidské vztahy či 8x vandalismus. Na dalších pozicích se umístily problémy spojené s automobilovým provozem – opravy komunikací, nedostatek parkovacích míst a cesta ke skiareálu. Zmíněny byly také v neposlední řadě problémy s nepořádnými pejskaři, špatným vodovodním řádem a chovanci VÚM.

11) Jaké místo se Vám ve městě nejméně líbí?

(otevřená otázka, v grafu počty 7 nejčastějších odpovědí – zmíněných více než 1x)

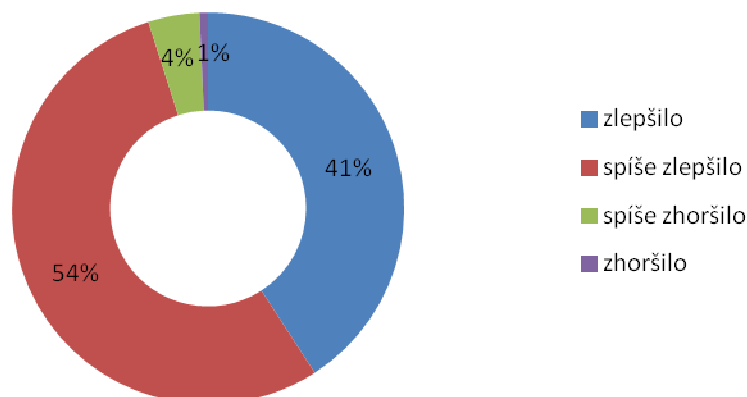

Tato otázka pátrá po konkrétním místě, které by si zasloužilo zvláštní pozornost směřující k jeho nápravě. Vůbec nejčastěji je v této souvislosti zmiňována ulička u hotelu (12x). Dalšími opakovaně zmiňovanými variantami bylo koryto Hodonínky, bistro, či prostor před ním, nebo objekt bývalého masokombinátu. Více než jednou byla ještě zaznamenána cesta na Horní Vejpustek, VÚM a Lamberk. Zbytek nevzhledných míst jsou konkrétní ulice či přírodní lokality. Jednotlivosti nejméně hezkých míst ve městě, které vyplynuly z odpovědí respondentů, jsou vypsány ve zvláštní samostatné příloze tohoto vyhodnocení.

12) Jak se změnilo prostředí města v posledních 5 letech?

(1 možná odpověď, 142 odpovědí celkem)

12) Změna města v posledních 5 letech

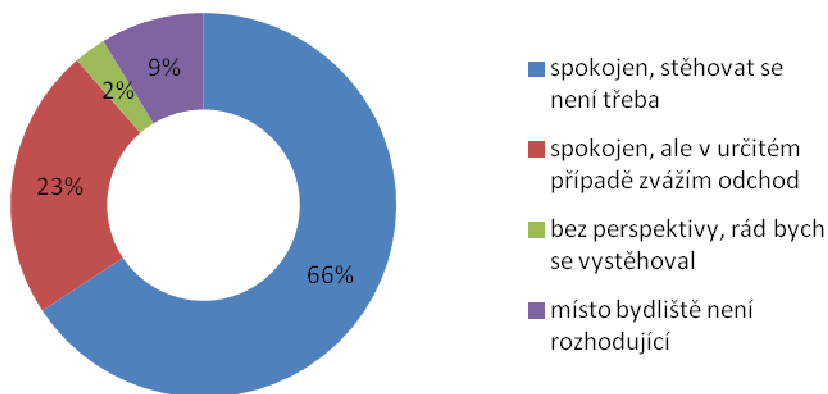

Otázka pátrající po tendenci změn ve městě napovídá, že během posledních 5 let došlo v Olešnici k pozitivnímu rozvoji. 41 % respondentů odpovědělo, že se prostředí města zlepšilo, 54 % pak, že se spíše zlepšilo. Celkově tedy s takovou tendencí souhlasí 95 % dotazovaných. Deklarované negativní názory činily výraznou menšinu, absolutně pouze 7 případů – 3 z nich svůj postoj odůvodňují situací města způsobenou provozem ski areálu.

13) Uvažujete o změně Vašeho místa bydliště/odstěhování z Olešnice?

(1 možná odpověď, 149 odpovědí celkem)

13) Případná změna bydliště

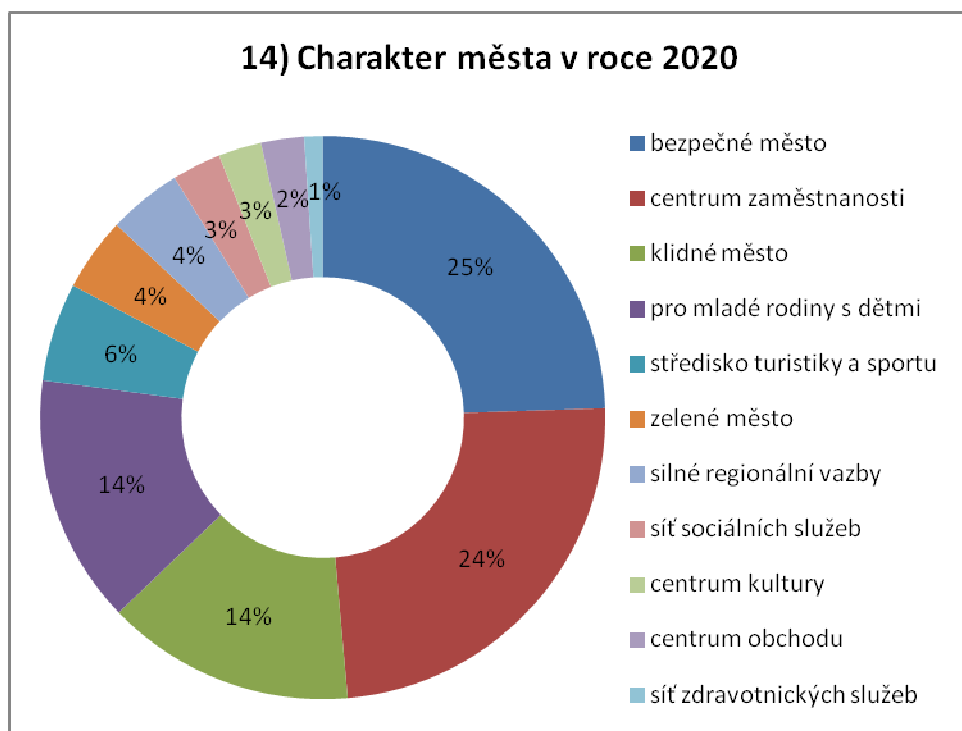
Počet obyvatel uvažujících o změně bydliště vypovídá o celkové spokojenosti života ve městě, resp. o tamější kvalitě života. V Olešnici odpovědělo 66 % respondentů, že je ve městě spokojeno a o změně bydliště ani neuvažují. Za úplně nepřesvědčené můžeme považovat 23 % respondentů, jež odpověděli, že sice spokojeni jsou, ale v případě dobré příležitosti by odchod z města zvážili. Pro 9 % dotazovaných místo bydliště není rozhodující, tedy nelze z jejich názoru odečíst postoj ke spokojenosti ve městě. Pouhá 2 % naopak nevidí v Olešnici dlouhodobou perspektivu a rádi by se

vystěhovali. Výsledky tedy hovoří o výrazné spokojenosti místních obyvatel, ať už je jejich důvodem cokoliv.

14) Jaký myslíte, že by mělo mít město Olešnice charakter v roce 2020?

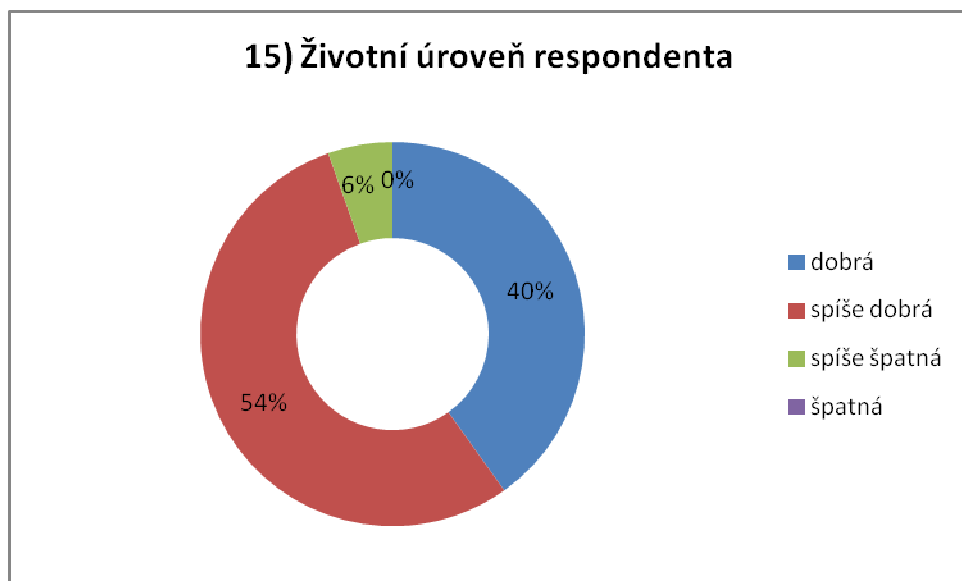
(2 výběrové odpovědi, 149 odpovědí celkem)

Součástí každé dlouhodobější územní strategie by měla být vize, definující kde by se daný územní celek měl nacházet v určitém časovém horizontu. Tomu měla napovědět i otázka na budoucí charakter Olešnice v roce 2020. Informační hodnota je v preferenci cílů, které budou vyhovovat velké části veřejnosti a díky nimž je možné nastavit cestu a dílčí rozvojové kroky a procesy. Mezi 11 nabízenými možnostmi byly některé, jež mohou v obecném vnímání splývat či se vzájemně doplňovat. Výsledkem tedy nemusí být nejoblíbenější možnost, nýbrž vhodná kombinace více požadovaných vlastností. Celou polovinou odpovědí (2 x ¼) byla Olešnice preferována jako bezpečné město a jako centrum zaměstnanosti. Dalšími oblíbenými charaktery byly související možnosti klidné město a město pro mladé rodiny s dětmi (po 14 %). Vzhledem k odpovědím na otázku č. 5 (Co je pro život ve městě nejcennější) a č. 10 (Největší problém města) lze tušit, kde je třeba udržet a podpořit stávající péči a pozitivní vývoj (bezpečnost, klid, vzdělávání) a kde aktivně přistoupit ke změně dosavadního trendu (veřejný pořádek, zaměstnanost, udržení mladých rodin). Respondenty nastíněná vize města Olešnice tedy reaguje na realitu a její naplnění je reálné.

15) Jak hodnotíte vlastní životní úroveň?

(1 možná odpověď, 147 odpovědí celkem)

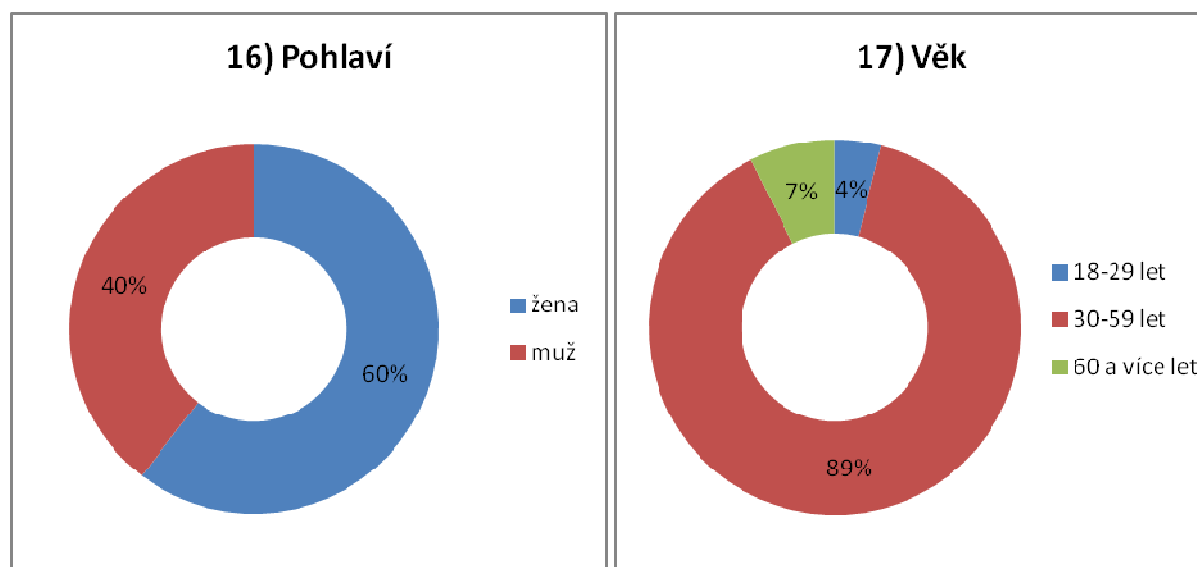

Otázka zjišťující subjektivní vnímání své životní úrovně zachovává citlivou anonymitu jindy narušující otázky na absolutní příjmy rodiny apod. Její výsledky svědčí o velice optimistickém vidění své objektivně složité situace – v relaci k ostatním regionům např. Jihomoravského kraje. Jistě k tomu přispívá preference jiných priorit a hodnot, jakými jsou klid v přírodní venkovské krajině, oproti civilizačnímu důrazu na materiální hodnoty finančního charakteru.

16) Pohlaví

17) Věková skupina

(1 možná odpověď, 149 odpovědí celkem)

Seznam tabulek

Tab. 1 Vývoj počtu obyvatel města Olešnice mezi roky 1994 a 2014.	10
Tab. 2 Vývoj přirozeného přírůstku města Olešnice mezi roky 1995 a 2014.	10
Tab. 3 Vývoj migračního salda města Olešnice mezi roky 1995 a 2014.	11
Tab. 4 Vývoj věkové struktury obyvatelstva města Olešnice mezi roky 2004 a 2013.	12
Tab. 5 Vzdělanost obyvatelstva města Olešnice v letech 2001 a 2011.	13
Tab. 6 Příklad kulturně-společenského programu v Olešnici a blízkém Křtěnově v roce 2015	16
Tab. 7 Vybrané ukazatele trhu práce v Olešnici a srovnání s vyššími územními celky mezi březnem 2014 a dubnem 2015.	21
Tab. 8 Počet žáků v MŠ a ZŠ Olešnice v letech 2005–2015.	29
Tab. 9 Výdajové okruhy města Olešnice v roce 2015.	38
Tab. 10 Získané dotace v letech 2004-2014.	39
Tab. 11 Projektový zásobník.	45

Seznam obrázků

Obr. 1 Postavení města Olešnice v územním systému Jihomoravského kraje.	6
Obr. 3 Vývoj města Olešnice v porovnání ortofoto z let 1938, 1989 a 2014.	7
Obr. 2 Olešnice kolem roku 1915.	7
Obr. 4 Vývoj počtu obyvatel města Olešnice mezi roky 1995 a 2014.	9
Obr. 5 Vývoj indexu stáří a ekonomického zatížení obyvatelstva města Olešnice mezi roky 2004 a 2013.	12
Obr. 6 Bytová výstavba v Olešnici mezi roky 1999–2013.	14
Obr. 7 Podíl nezaměstnaných města Olešnice ve srovnání s vyššími územními celky mezi březnem 2014 a dubnem 2015.	21
Obr. 8 Intenzita dopravy ve městě.	25
Obr. 9 Hodnocení stavu povrchu vozovek.	26
Obr. 10 Časová poloha odjezdů z Olešnice náměstí v pracovní den.	27
Obr. 11 Schéma vedení linek IDS JMK.	28
Obr. 12 Využití dotačních prostředků do modernizace ZŠ Olešnice.	30
Obr. 13 Síť polních cest ve vlastnictví Města Olešnice v roce 2015.	36